

MŪSŲ KULTŪROS DARBŲ RĖSIMAS

Kam skirsime Lietuvių fondo \$15,000?

Lietuvių fondo idėja — kaip tas sėjos grūdas — buvo mėsas šios šalies žemėn su dideliu entuziazmu, bet drebanti organizatorių ranka: ar jis prisigs, ar augš? Po kelerių intensyvaus darbo metų matome, kad LF lietuvių visuomenėje prigijo ir gražiai auga. Nors dar jaunas, bet jau derlių neša.

LF apjungia visus lietuvių, nuo moksleivio iki pensininko. LF tapo lietuvių vieningu veiksmu. LF yra nepriklausoma korporacija, tačiau ranka rąstina su Lietuvių bendruomene, nes tikslai daug kur sutampa.

LF skaičiai:

Šių metų kovo 1 dieną LF turėjo 1446 narius, aukojusius po 100 dol. ir daugiau, ir 222 aukotojus, ir LF atnešusius po mažiau. Turint galvoj, kad nariais įstojo ir daugelis organizacijų, LF atėjusieji lietuvių skaičiuojami tūkstančiais. Dabar LF skaičiai siekia apie 350.000 dol. Tai rodo, kad esame arti puslankio artėjant prie tikslo.

Praejęji metai, dėl bendro Amerikos ekonominio stovio, nebuvo palankūs LF-ui. Ir prie esamų išlaidų, LF taryba pasiūlysiu lietuvių kultūriniam reikalams apie 12.000-15.000 dol. Tada gal reikės suklikti galvą, kuri kultūrininką ar lietuvišką darbą paremti, bet bus galima galvoti apie atskirų institucijų išlaidų kymą.

Kaip pelnas skirstomas?

Bendrą sumą paskiria LF taryba. Toliau pelną skirsto specialioji komisija. I skirstymo komisiją LF taryba išrenka tris narius ir dar kveičia JAV lietuvių bendruomenę paskirti tris atstovus. Tų šešių skirstymo komisijos narių nutarimus tvirtina LF taryba.

Komisijos darbas yra atsakingas ir sunkus. Per praėjusius dešimt metų komisija svarstė ir anksto gautus prašymus. Pavyzdžiui, praėjusiais metais buvo gauta 17 prašymų, jų tarp jų: vienas L. Endruomenės prašymas, apimantis 8 sritis. Buvo paskirta 10 premijų, iš jų didžiausia 4.000 dol. Jaunimo kongresui. Negavę pašalpos, reikė nepasitenkinimo. Skundų reikia laukti ir ateityje. Skirstymo komisija visuomet laukia visuomenės sugestijų.

LF pelnas, nors ir privačios korporacijos rankose, vistik yra visuomenės turtas. Laikas pagalvoti, kaip tą pelną teikiamas paskirstyti. Tuo labiau, kad pelno suma kas metais vis bus didesnė.

Komisijai lengviausia būtų svarstyti gautus prašymus. Iš čia kyla netikslumai. Daugelis prašymų yra lokalinio pobūdžio, jie galėtų būti nukreipti į kitus fondus ar organizacijas. Nespėję ar

DR. KAZYS AMBROZAITIS

redirše paprašyti paramos, lieka nepastebėti. Nėra planavimo ateičiai.

LF tarybos nariai, išrinkti į skirstymo komisiją, dažnai nėra specialistai liuanistikoj ar kitose srityse. Todėl skirstymo komisija turėtų kreiptis į atitinkamų sričių specialistus patarimo, nors jie ir neturėtų balsavimo teisės. Ateities darbų planavimui galėtų sudaryti net pakomis ar grupes: specialistų, kurie skirstymo komisijai patartų, kokių darbų ar kūrinių labiausiai mums šiuo metu reikia.

Kultūros tarybos siūlymas

Šiais metais LF taryba gavo laišką iš PLB Kultūros tarybos, kur siūlė kreipti dėmesį į tam tikrus darbus ir sritis. Šis pasiūlymas yra pradžia planingo darbo ir vertas LF tarybos dėmesio.

Prof. J. Puzinas, PLB Kultūros tarybos pirmininkas, savo šiuo metų sausio 22 d. laiške siūlo, kad pirmoje eilėje kreiptinas dėmesys į liuanistinį švietimą. Konkrečiai, siūlo paruošti ir išleisti keturios liuanistikos žemėlapius, mokymą liuanistiką enciklopediją, liuanistikos kalbos mokyklinį žodyną, bei kitas regimas girdimas priemones mokykloms.

Dalį išvardintų priemonių galėtų paruošti Lietuvių bendruomenė, nes žymiai dalis apylinkėse surenkamo solidarumo mokesčio eina centro valdyboms. Didesnė dalis būtų išleista privačių leidėjų, nes kai kurie leidiniai pvz. vadovėliai, komerciskai apsimoka. Atkreiptinas dėmesys į mokyklinę liuanistiką enciklopediją, liuanistikos kalbos mokyklinį žodyną, bei kitas regimas girdimas priemones mokykloms.

Toliau prof. Puzinas siūlo išleisti Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" klavyrą, monografiją apie M. K. Ciurlionį ir plačią liuanistikos istoriją anglų kalba. Siūlo užsakyti liuanistinį mokslo darbų pas mūsų geriausius liuanistikus, dirbančius ne savo srityje ar jau išėjusius į pensiją, panaudojant jų didelį žinių lobį, kol dar darbingi. Siūlo skirti stipendijas liuanistikai studijuoti.

Tai labai bendri, bet svarbūs pasiūlymai. Pageidautina, kad ateityje konkretesni pasiūlymai, pvz. liuanistinio darbo tema ir galimas autorius. Kol to nėra, abejojau, ar skirstymo komisija turės laiko ir bus pajėgi tokias asmenis surasti. Reikėtų, kad suinteresuoti asmenys kreiptųsi į LF ir nurodytų, kokį darbą ir kurio mis sąlygomis galėtų pasiimti.

Kam pelną skirti?

Manau, kad pelną reikėtų sušaldyti ir tris dalis atitinkamai sekančioms sritims paremti:

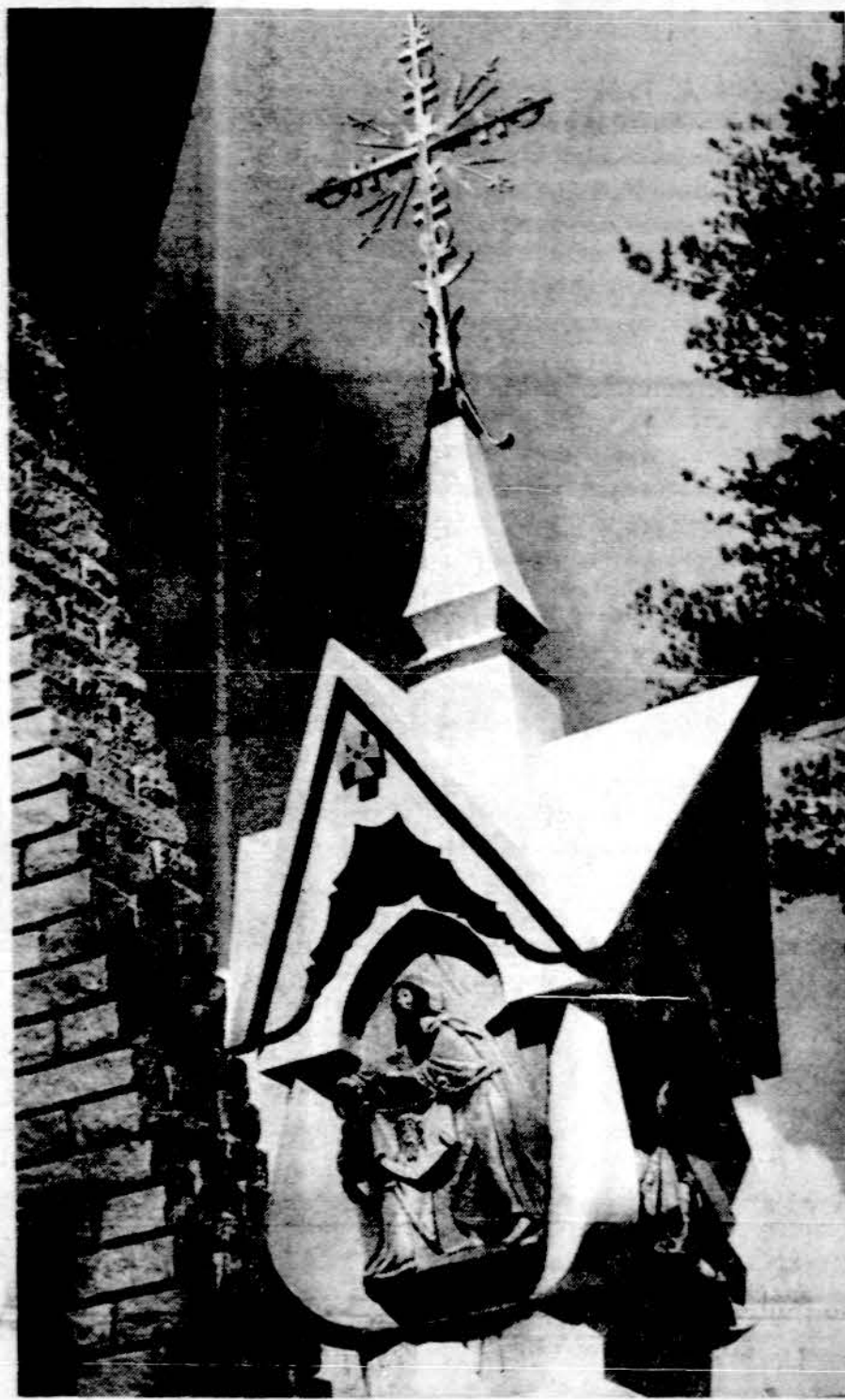
1. Liuanistiniam švietimui.
2. Kultūrinio organizacijų, asmenų, proginų darbų paremimui, premijų skyrimui.
3. Darbų užsakymui ir jų planingam finansavimui.

Taip šelptinus dalykus sugrupavus, būtų išleista iš susidariusios rutinos pagal kurią šelpia ma tik prašančius ir tik už jau atliktus darbus. Liuanistiniam švietimui pašalpos turėtų būti skiriamos tik per LB centrinius

organus. Atskiros mokyklos neturėtų tiesioginiai kreiptis į LF. Reikėtų vengti skirti mažesnes pašalpas lokalinio pobūdžio parengimams ar darbams, nes tokias pašalpas suteikti dažnai yra pajėgios kitos organizacijos ar pavieniai asmenys, be to, panašūs atvejai sukelia nepasitenkinimo kitose vietovėse. Pageidautina, kad kas metai tam tikra suma būtų skiriama ir premijoms, kas išauktų lenktyniavimą. Pvz. Rašytojų draugija kas metai drašiau galėtų skirti savo premiją, jei būtų tikra, kad tam reikalui gaus tam tikrą sumą iš LF, jei jos prašys. Kukulius liuanistikai veteranai drašiau kreiptųsi į LF, jei žinotu, kad jis remia ir būsimus darbus.

LF neturėtų atsilikti nuo kitų, atžyminti 50 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktį. Šia proga siūlau, kad Lietuvių fondas užsakytų paruošti ir išleisti nepriklausomos Lietuvos istoriją. Tokio veikalo labai reikėjo per paskutinius 20 metų ir jokie veiksmai nesirūpino jo paruošimu. Tai būtų didžiausias pasitarnavimas Lietuvai.

Laukiama daugiau pasisakymų. Diskusijos ir pasiūlymai palengvins skirstymo komisijos darbą. Planingas ir tikslus pelno paskirstymas išauks dar didesnę visuomenės pasitikėjimą ir pritrauks daugiau narių.

Fragmentai iš Kryžiaus kelio stočių Kennebunkporte, Me. Skulpt. V. Kašuba, arch. J. Mulokas. Nuotr. V. Maželis

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Aloyzo Barono** romaną "Pavasario lietus" leidžia "Nida".
• **Jono Meko** eilėraščių knygą "Pavieniai žodžiai" baigia spausdinti M. Morkūno spaustuve. Leidžia Šviesa-Santara.

• **Algimanto Kežio, S. J.** foto paroda surošė foto klubas "Foto Clube Baideirantes" Sao Paulo mieste, Brazilijoje. Paroda vyksta nuo liepos 27 iki rugpjūčio 15 d. to klubo salėje.

• **Timeless Lithuania** — tokiu pavadinimu knygos, parašytos buv. JAV ministerio Lietuvoje dr. Owen J. C. Norem, antrą laidą išleido Viltis Clevelande. Veikalas turi 299 puslapius, iliustracijas. Autorius rodo labai daug simpatijų lietuvių tautai, šiame veikle pateikdamas suglaustą Lietuvos istoriją nuo pat isikūrimo, aprašo Sovietų ir vokiečių okupacijas, apibūdina lietuvių vadovaujančius žmones, kultūrinius laimėjimus, žemės ūkio, prekybos, pramonę, aptaria Lietuvos religinį gyvenimą ir viltiną galą apie Lietuvos ateitį. Gaila, kad ši laida nepapildyta, o baigiasi 1941 metais.

Isidmetinas autorius dr. Norem žodis antrai laidai: "Niekada neapleidau lietuvių tautos savo mintyse. Per daug kruvinos priespaudos jiems atnešė plėšrūs rusai 1940 m. rudenį, ko liudininku aš pats esu buvęs. Per daug mano draugų lietuvių buvo suimta be priežasties ir nužudyta ar išsiųsta į neapsakomo teroro kalėjimus lagerius, kurie prilygsta vokiečių Auschwitzui. Tikrumoje, vokiečiai, panaudodami dujas, buvo gailėstinęsi netgi sėtoniškieji Sovietai, kurie vertė savo aukas stovėti šaltame vandenyje, kol juos už-

mušdavo plaučių uždegimas. Abeji — ir rusai, ir naciai — buvo blogi. Kaliniai, kurie buvo išvežti gyvulinuose vagonuose į Sibirą, išvengė mirties kulcosvaidžių ugnimi kokiame barakų pastate. Mongolų tipo Sovietai mėgo leisti kulcosvaidžių šūvius į siūbuojančią masę žmonių ir kar du pribagti dar kiek žibėnčių gyvybės švieselę. Buvo baisu."

Kreipdamasis į laisvąjį pasaulį pasiekusius lietuvių, dr. Norem rašo: "Savo maldose neužmirškite pasilikusių tenai. Uždekit žvakutę ir reguliariu devotumu melskitės už tuos, kurie dar tebesiekia išlaikyti savo gyvastį. Vieną dalyką aš tikrai jaučiu: maskoliai niekada nenukalės Lietuvos. Tegul tęsia darbą Vargo mokykla ir tegu tikėtinai triumfuoja. Laisvės diena tikrai ateis". Pabaigoje dr. Norem rašo lietuviškai: "Kas bus, kas nebus, o lietuvis nepažūsi".

• **K. Almeno** novelių knyga "Gyvenimas tai keikė vyšnių" surinkta M. Morkūno spaustuveje. Iš spaudos išėis rugsėjo pradžioje.

• **Pr. Skardžius** "Lietuvių kalbos kirčiavimas" jau baigtas lauzyti M. Morkūno spaustuveje. Leidžia Pedagoginis Liuanistikos institutas

• **Arch. Jonas Mulokas** gavo laišką iš Purdue universiteto, kurio pramoninės administracijos profesorius Charles King praneša, kad jų universitetas šiuo metu praveda stambų tyrimo planą JAV architektūros srityje. Architektai universiteto laikomi vieni iš svarbiųjų nešėjų JAV kūrybinių naujūmų ir dėl to norima juos geriau pažinti.

Chicaga buvo numatyta kaip vienas iš didžiųjų centrų tai studijai ir arch. Jonas Mulokas buvo parinktas kaip vienas pavyzdys, renkant medžiagą tai studijai. Arch. J. Mulokas yra gavęs teises (registruotas) Illinois, Montanoj, Nebraskoj, ir kt.

• **A. P. Bagdonas** iš lotynų kalbos verčia Pijaus XII konstituciją "Exul Familia", kur yra svarbių nuostatų apie išeivių sielovadą.

* Taigi — autoriai parinkti iš įvairių tautų, net ir iš įvairių tikybų. Kiekvienas paruoštas tomas išėina anglų kalba Amerikoje ir Londone, greta išleidžiamos atskiros laidos olandų, prancūzų, vokiečių, ispanų, portugalų kalbomis. Amerikoje leidėjas: Paulist Press, Glen Rock, N.J. Visas šis milžiniškas planas su manytas ir vykdomas katalikų.

Iš dalies tokių leidinių jau turime. Tai "Lietuvių Katalikų mokslo akademijos darbai" ir dar bar netaip seniai pasirodęs Liuanistinio instituto metraštis "Liuanistikos darbai". Tai rimti, ne nustojančieji vertės leidiniai, sukurti kultūrinės tautos būdu, ir būtų gaila, jeigu jie užsigulėtų sandėliuose. Jų buvimas namų bibliotekėse yra savininko inteligencijos rodiklis. Dabar jau didelė dauguma šviesių lietuvių savo butus yra papuošę originaliais dailininkų paveikslais. Tai labai gražu, bet taip pat labai gražu, kai bute, kai namuose yra rinkinių knygų bibliotekė, kurią labai tinka suminėti tie tomai.

Lygiai ir mūsų Lietuvių enciklopedija, iš dalies ir Br. Kvikiolio "Mūsų Lietuva" yra tokie jungtinių jėgų tautos būdu atliktieji darbai, kurių vertė tuo labiau padidėja, kuo daugiau rinkinių galvų prie jų sudarymo buvo sutelkta. Su džiaugsmu galime suminėti, kad šitokių kultūrinės tautos būdu paruoštą dabar jau spausdinama "Laisvojo pasaulio lietuvių literatūra" (apimant 1945-1967 m.); čia šio laikotarpio poezija, romanas, novelė, drama, kritika apžvelgiama ir pilna bibliografija pateikiama pirmiaujančių šios rūšies specialistų. Knygą leidžia gražiai visa eile rimtų leidinių užsirekomendavęs I Laisvės fondas. Leidinys suorganizuotas kaip įnašas į nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties minėjimą.

Kertinė Parasė

KULTŪRINĖ TALKA

Nedaugelio mūsų pastebimai, vyksta didžiulis pasaulinio masto kultūrinis užmojis — tarptautinės tautos būdu leidžiama nauja serija teologijos veikalų, dabarties aktualiausias klausimas. Tai vadinamoji "Concilium" serija, gimusi po Vatikano II suvažiavimo, siekianti religinės kultūros pagrindus perteikti pirmiaujančių atitinkamų sričių mokslininkų lūpomis, moderniojo žmogaus kalba.

Paimkime, pvz. 26 šios serijos tomą "The Evolving World and Theology". Tai kolektyvinis veikalas apie evoliuciją ir teologiją. Evoliucija laikoma mokslo priimta pažiūra ir pasirūpinama šią tiesą įjungti į naujosios teologijos sistemą.

Šią knygą redagavo Muensterio universiteto prof. J. Metz. Knygoje atskirais straipsniais evoliucijos ir teologijos santykių problemas sprendžia Muensterio univ. prof. W. Broeker, Gregoria numo univ. prof. Z. Alszenghy, S.J., Newton Teologijos mokyklos baptistų prof. H. Cox, Nijmegeno univ. matematikos ir gamtamokslų fak. dekanas A. Melsen, Muensterio univ. prof. K. Rahner, S.J., Bonnos univ. prof. H. Dolch, prancūzų katalikų instit. prof. D. Durable, Bordeaux univ. prof. (reformatus) J. Ellul, Harvardo univ. prof. E. Mesthene, Londono univ. prof. (anglikonas) E. Mascall, Muensterio univ. prof. N. Schiffer ir kt.

* Taigi — autoriai parinkti iš įvairių tautų, net ir iš įvairių tikybų. Kiekvienas paruoštas tomas išėina anglų kalba Amerikoje ir Londone, greta išleidžiamos atskiros laidos olandų, prancūzų, vokiečių, ispanų, portugalų kalbomis. Amerikoje leidėjas: Paulist Press, Glen Rock, N.J. Visas šis milžiniškas planas su manytas ir vykdomas katalikų.

Iš dalies tokių leidinių jau turime. Tai "Lietuvių Katalikų mokslo akademijos darbai" ir dar bar netaip seniai pasirodęs Liuanistinio instituto metraštis "Liuanistikos darbai". Tai rimti, ne nustojančieji vertės leidiniai, sukurti kultūrinės tautos būdu, ir būtų gaila, jeigu jie užsigulėtų sandėliuose. Jų buvimas namų bibliotekėse yra savininko inteligencijos rodiklis. Dabar jau didelė dauguma šviesių lietuvių savo butus yra papuošę originaliais dailininkų paveikslais. Tai labai gražu, bet taip pat labai gražu, kai bute, kai namuose yra rinkinių knygų bibliotekė, kurią labai tinka suminėti tie tomai.

Lygiai ir mūsų Lietuvių enciklopedija, iš dalies ir Br. Kvikiolio "Mūsų Lietuva" yra tokie jungtinių jėgų tautos būdu atliktieji darbai, kurių vertė tuo labiau padidėja, kuo daugiau rinkinių galvų prie jų sudarymo buvo sutelkta. Su džiaugsmu galime suminėti, kad šitokių kultūrinės tautos būdu paruoštą dabar jau spausdinama "Laisvojo pasaulio lietuvių literatūra" (apimant 1945-1967 m.); čia šio laikotarpio poezija, romanas, novelė, drama, kritika apžvelgiama ir pilna bibliografija pateikiama pirmiaujančių šios rūšies specialistų. Knygą leidžia gražiai visa eile rimtų leidinių užsirekomendavęs I Laisvės fondas. Leidinys suorganizuotas kaip įnašas į nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties minėjimą.

Iš dalies tokių leidinių jau turime. Tai "Lietuvių Katalikų mokslo akademijos darbai" ir dar bar netaip seniai pasirodęs Liuanistinio instituto metraštis "Liuanistikos darbai". Tai rimti, ne nustojančieji vertės leidiniai, sukurti kultūrinės tautos būdu, ir būtų gaila, jeigu jie užsigulėtų sandėliuose. Jų buvimas namų bibliotekėse yra savininko inteligencijos rodiklis. Dabar jau didelė dauguma šviesių lietuvių savo butus yra papuošę originaliais dailininkų paveikslais. Tai labai gražu, bet taip pat labai gražu, kai bute, kai namuose yra rinkinių knygų bibliotekė, kurią labai tinka suminėti tie tomai.

Skulpt. V. Kašubos sukurtoji Kryžiaus kelio stotis Kennebunkporte, Me. Nuotr. V. Maželis

Šiame numery:

- Kultūros darbų rėsimas.
- Kultūrinė talka.
- Iš prof. Jurskio dienoraščio.
- Maceinos "Dievo Avinilis".
- A. Baranauko eilėraščiai.
- Putino sesers atsiminimai.
- Galilejaus byla.
- Filmų įvairumai.
- Moterų gyvenimas.

IŠ A. A. PROF. JURSKIO DIENORAŠČIO

Vieneri metai be to mielo lietuvių

1966 m. liepos 31 d., sulaukęs 72 metų amžiaus, Philadelphiaje išsiskyrė iš mūsų tarpo Alfonsas Jurskis, elektrotechnikos inžinierius, nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas, Vytauto Didžiojo universiteto docentas, nuosirdus visuomenininkas, skaidrus idealistas, mąstytojas. Lietuvių Bendruomenė neteko didžiulio savo darbų talkininko, artimieji širdingo bičiulio, o šeima rūpestingo globėjo.

A. Jurskio gyvenimo kelias.

Alfonsas Jurskis buvo gimęs 1894 m. rugpjūčio 4 d. Akmenytės viensėdyje, Pumpėnų vls., Panevėžio apskr. Jo gimtinė nepasizymėjo prašmatnumu, bet ji velioniai buvo miela ir brangi. Jau nystės dienas leido, kaip pats viename savo rašinyje vaizdžiu žodžiu išsireiškė, ten, "kur Žaliosios girios pušys osė ir vilkai staugė, kur diendaržyje žalčiai kiaušinius dėjo, o dirvonuose — akmenų, kaip prisėta margovė." Tad tokiam Lietuvos kampelyje, nedaug tepalietame gerosios ir blogiosios civilizacijos įtakos, gimė žmogus, kuris pats vėliau rūpinosi, kad ne tik jo gimtinė, bet ir visa Lietuva kultūra nušviestų.

Savo dėdės kun. Jurskio globojamas, mokslus pradėjo Papilėje, prie žaviosios Ventos, toliau juos tęsė Mintaujos realinėje gimnazijoje, 1912-16 m. Petrapilio Politechnikos institute ir nepriklausomos Lietuvos metu (1923—24 m.) Paryžiaus Ecole Supérieure d'Electricité, kurią baigė 1924 m. I pas. karo metu kaip radiostas tarnavo rusų karo laivynė.

Po karo tuoj grįžo Lietuvon, kad atiduotų jai visas savo igytas mokslo žinias ir patirtį. 1919. XII.1 stojo į Lietuvos kariuomenės elektrotechnikos batalioną. Kaip elektrotechnikas atliko daugelį reikšmingų darbų. Susisiekinimo ministerijos pakviestas, 1926 m. įrengė Kauno radijo stotį, iš kur tais pačiais metais birželio 12 d. pirmą kartą radijo bangomis nuaidėjo lietuviškasis žodis į platių pasauli. 1927 m. suorganizavo ir Lietuvos radiofoną (1927-29 m. buvo Radijo tarybos sekretorius). Radiotechnikos ir kitais kariniais reikalais daugelį kartų važinėjo į užsienį — Angliją, Belgiją, Čekoslovakiją, Estiją, Latviją, Prancūziją, Vokietiją. Už nuopelnus kraštui 1929. VIII.14 apdovanotas D. L. K. Ge dimino ordino IV laipsniu.

Savo srities mokslo žinias skleidė tiek Lietuvos kariuomenėje, tiek ir Vytauto Didžiojo universitete. Nuo 1924 m. iki pat pirmosios Sovietų okupacijos buvo Aukštųjų karo technikos kursų radijo laboratorijos vedėjas ir radijo dalykų dėstytojas. Nuo 1927 metų dirbo ir Vytauto Didžiojo universitete, pradžioje kaip lektorius, nuo 1932 m. docentas. 1936 metais įsteigus radijo katedrą, A. Jurskis paskirtas tos katedros vedėju, o 1940-44 jam buvo patikėtos ir Technologijos fakulteto prodekano pareigos.

Mokslo ir mokymo darbą tęsė ir tremtyje: 1946-48 m. buvo Augsburgio direktorius ir lektorius, Aukštesniosios technikos mokyklos Nuertingene radiotechnikos lektorius ir 1949-61 m. Philadelphiaje Temple universiteto Technikos instituto dėstytojas.

Be dėstymo, A. Jurskis buvo atsidėjęs ir mokslo darbui. Pirmas jo darbas išspausdintas 1927 metais — tai Radiotechnikos vadovėlis. Vėliau studentams buvo peruošę dėstomųjų dalykų konspektų ir kitokios mokomosios medžiagos. Mūsų Zinyne, Inžinieriaus Kelyje, Bangose ir kitur yra išspausdinęs mokslinių studijų iš radiotelegrafijos, radiogoniometrijos, akustikos ir kitų elektrotechnikos sričių. Ypač daug straipsnių yra davęs Bostone leidžiamai Lietuvių Enciklopedijai, kurios yra buvęs elektrotechnikos skyriaus redaktorius. Paskutinis jo darbas, išspausdintas 1965 m. Technikos žodyje, nagrinėja klausimą — "Dvidešimtas am

DR. JONAS PUZINAS

žius — mokslinės revoliucijos ar pažinimo plėtros pakopa?"

A. Jurskis nebuvo užsidaręs savo darbo kabinete, bet laikėsi padidėjusio žmogaus ieško žmogaus, tautietis — tautiečio, mintis ieško minties... Tai buvo kelas jo visuomeninei veiklai, kurią pradėjo slaptoje Mintaujos lietuvių moksleivių kuopelėje, vėliau ją tęsė Politechnikos institute, kur buvo suorganizavęs lietuvių studentų ratelį, Lietuvoje dėjęs į profesines organizacijas, steigė Lietuvos karių ir civilių radijo mėgėjų draugijas, buvo pirmuoju Lietuvos Jūrinių sąjungos (įst. 1923 m.) sekretorium. Tremtyje, Augsburgėje, buvo vienas iš kultūrinio sambūrio "Alka" steigėjų ir 1946-49 m. jo vadovas (šeima globoja "Alkos" protokolus). Jungtinės Amerikos Valstybėse A. Jurskis visu nuosirdumu rėmė Lietuvių Bendruomenę, kurioje sutelpta visi patriotinio nusistatymo lietuviai, nepaisant jų politinio ar ideologinio įsitikinimo. Aktyviai veikė Amerikos Lietuvių inžinierių ir architektų sąjungoje, kuri laiką eidamas jos pirmininko pareigas, Philadelphiaje ramovėnuose.

Nebuvo svetima A. Jurskiai ir dailės sritis. Prieš pradėję 1945 metais, begyvendamas Altdorfe prie Nuernbergo. Ten yra nuopiešęs eilę vaizdėlių iš Altdorfo senamiesčio. Philadelphiaje ėmėsi ir tapybos.

Karo audros ir tremties sukuriuose

Karo metas ir tremties gyvenimas yra gražiai užfiksuotas A. Jurskio dienoraštyje, apimančiam laikotarpį nuo 1944. X. 7 iki 1948. I. 1. Pirmaisiais tremties metais dienoraštis buvo rašomas kasdien, vėliau — tik retkarčiais, sužymint svarbesnius tremties gyvenimo momentus. Tremties išgyvenimai surašyti dešimtyje įvairaus dydžio sąsiuvinė. Malonių p. Onos Tallat-Kelpšaitės-Jurskienės leidimu, čia duosiu kiek ištraukų iš to dienoraščio, kuriame atsiskleidžia A. Jurskio asmenybė, nuotaikos ir jausmai.

Artėjant karo audrai, 1944. VI. 6. A. Jurskis paskutinį kartą atsisveikina Akmenytėje su savo motina, kurią visad su didele meile prisiminėdavo iki pat paskutinio atodūsio, o X. 7 su šeima iš žmonos tėvės Karūziškių, prisijungusių prie istorinio Medvialio, palieka savo kraštą iš čia tremties kelio rodyklės nukrypus į Gruenbergą Silezijoje, kur viltasi gauti darbo Telefonkno firmoje, į Haunstetteną prie Augsburgio, kur stovykloje apsigyveno šeima, į Altdorfą prie Nuernbergo, kur 1945. V. 12-1946. II. 22

dirbo The Stars and Stripes laikraščio administracijoje, 1947. X. 1 pasiekė Oberammergau, kur gavo rusų kalbos dėstytojo darbą E. C. I. S. (European Command Intelligence School) mokykloje. Beveik visą tremties laikotarpį Vokietijoje jam teko gyventi skyrum nuo šeimos. Pagaliau 1949 metais jis pasiekė JAV ir apsigyveno Philadelphiaje, kur ir nutrūko gyvybės siūlas.

Sunki tremtinio dalia

1944. XI. 8 A. Jurskis atvyko į Gruenbergą (Silezijoje), tikėdamasis gauti savo specialybės darbą. Tačiau visur jį lydėjo nesėkmės ir nusivylimas. 1944. XII. 11 dienoraštyje skundžiamasi: "Pa bėgelis — žmogus bevalis, it paklydęs miške audros metu. Rodos, ir kelią nuėjau, ir kryptį tinkamą nustaikytum, bet kur tik eini — vis perkūnas tranko". Norėtų ir švitimame krašte sąžiningai dirbti savo darbą. 1944. XII. 13 rašo: "Be sukybių ir pataikavimų jau didžiąją dalį savo amžiaus ėjau man pavestas pareigas, be sukybių ir pataikavimų noriu ir švitimam krašte būti naudingas". Pasisakęs prieš biurokratus ir aristus, A. Jurskis viliasi kitokių ateities žmogum: "Ne pagal malonią dirbtinę išvaizdą ir saldžius tik nuo liežuvių, bet ne iš proto ir širdies plaukiančius žodžius bus vertina mįzlės, o pagal jų pasiūlytą darbui ir visuomenės gerovei... Laivas ir sveikas dvasias tas, kas savo veiksmams nekenkia kitam. Ir jei visi būtume laisvi, klestėtų mintis ir išmintis greičiau ateitų prie objektyvinės tiesos pažinimo".

Išgyvena A. Jurskis kai kurių vokiečių pabėgėlių reikiama neapdykta, bet ypačiai suspaudžią jo širdį, kai pradėta tremtinių kilnoti iš vienos stovyklos į kitą, kai imta įtarinėti juos palankumu vokiečiams ir apšaukti "karo nusikaltėliais", "išdavikais". 1946. I. 3 šiaip išlieja tą skausmą: "... skauda širdį ir žmogus jautiesi bejėgis, paniekintas, apšmeižtas, atstumtas, užmirštas, beteisis, nukriaustas ir giliai įžeistas. Už ką? — Tiesioginio atsakymo į tą klausimą nėra, nes nėra tiesioginės kaltės. Kryžių Lietuvą iš Rytų ir Vakarų nusiaubė atėjūnai, išblaškė jos sūnus..." O čia dar prisidėjo įvairūs nemalonumai darbe. Ir 1946. II. 2 širdgėlos suspaustas skundžiasi: "Taigi, kada visokie širdį, jausmus ir protą slepią faktoriai susibėga į krūvą ir kada nėra kam pasiguosti, tai tikrai norisi bėgti, bėgti šalin nuo tos apalinkumos, iš to bedvasinės aplinkos. Bėgti ten, kur yra žmonių, kur yra žmoniškų minčių ir siekimų. Bet kur toji šalis? — Ji dar nesurasta arba, tikriausiai

rant, dar nenuvalyta nuo piktojo sėklos ir jo vaisių. Dar daug, daug darbo ir rūpestių teks žmonijai padėti iki tiesos, meilės ir taikos grūdą pradės dygti, o kad tas grūdą vaisių atneštų — dar su asaromis ir krauju teks piktojo šaknys rauti".

Karo žiaurumai ir pokario lūkesčiai

Kankina A. Jurskį karo žiaurumai. 1945. I. 29 rašo: "Atrodo, turėtų sugriūti visi propagandiniai lozungai, jei būtų įsisąmoninama, kad mano gyvybės sąskaiton niekas neturi teisės kurti savo gerovės..." Tikisi, kad po karo susiformuos naujas žmogus: "Pradėsime kovą prieš bedvasinę materializmą. Kovos eigoje išryškės būsimojo žmogaus, pilnąja to žodžio prasme, veidas. Per audras, bandymus, kovas ir au-

Prof. Alfonsas Jurskis

kas žmonija supras savo vertę, tikriausiai, atpažins save, kad ne mašina besanti, bet dvasios, intelekto ir požiūrio bendrumė. Kad tos bendruomenės kiekvienas narys — žmogus, tai, nelyginant, atskiras didesnis ar mažesnis deimantas pasaulio kūnų karūnoje. Ir niekam nėra reikalo, ir niekam neduota teisė tuos deimantus lupinėti... Nei Petras, nei Jonas neprivalo būti žemės valdovu, o tik JIS — žmogus visiems lygus, visiems paslaugus, kaip didesnis ar mažesnis deimantas savo minties vaivorykštėje spindėti. Tos minties spinduliuose išryškės visatos sąrangos paslaptys ir pasaulio grožis..."

Džiaugsmingai sutinkama karo pabaiga — Vokietijos kapituliacija 1945. V. 8, bet priduriama: "... šiandien dar neįsivaizduojame gilaus džiugso dėl karo paliaubų. Tos paliaubos gal mums tik maža viltį suteikia, ypač turint galvoje Sąjungininkų pareikšimus dėl ateinančios pasaulio taikos ir žmogaus laisvės... Tikimės ir dedame viltis, kad mūsų broliai Amerikoje, mūsų tautos vyrai Anglijoje, Šveicarijoje ir kitose plačiojo pasaulio šalyse ne mažiau už mus susirūpinę mūsų Tėvynės šviesesne ateitimi ir lais-

ve. Taigi, tikime, kad mūsų džiugesys dar ateityje..."

Lietuviško gyvenimo negerovės ir tremtinių uždaviniai

Kėlė A. Jurskis ir lietuviškojo gyvenimo negerovės, tarpusavio nesutarimus ir partinių susiskaldymą. Tais rūpesčiais 1945. VI. 10 jis rašė: "Tremtiniai be pastogės, be priežiūros, be globos, be drabužių bei maisto. Ir niekas tais reikalais nesirūpina... Tiesa, rūpinasi atskiri, regionaliniai lietuvių komitetai bei pavieniai asmenys, bet toks lokalinis veikimas negali būti pakankamai efektyvus ir racionalus. Reikalinga visa tai koordinuoti. Reikalinga sudaryti centrinę, autoritetingą, Sąjungininkų pripažintą organą. Toks organas, kurio kurtinai — ekonominė veikla šiuo metu taip yra pribrendusi, galėtų suburti visus tremtinius, galėtų visų jų vardu iškelti opiojus klausimus ir pasistengti juos išspręsti arba vienaip bei kitaip sutarti su Sąjungininkų valdžios organais. Taip įsitraukus į realų darbą, sudarius sąlytį su valdžios organais, bus galima pradėti svarstyti ir kelti aiškiai mūsų politinius bei valstybinius reikalus".

A. Jurskis nusako ir tremtinių uždavinius. 1945. IV. 28 jis šiaip rašo: "Mes esame politiniai išeiviai, mes esame nepriklausomos Tėvynės sūnūs... Mes privalome ieškoti kelių į savo ir mūsų Tėvynės šviesesnę ateitį. Sėdėti ir laukti — reikia būti ramiais dėl mūsų ateities bei likimo. Gi mūsų ateitis šiandien nenumatoma, o likimas nežinomas, taigi, visiškai suprantama, kad ne tik patriotiniu, bet ir grynai žmogišku požiūriu reikia dėti pastangų ir daryti žygių nežinomybei patirti arba bent jos skraistę kiek pakelti, kad bent šiek tiek aiškumo spindulys nušviestų mūsų sunkų, vien erškėčiais nubarstytą kelią".

Tėvynės ilgesys

Ivairių švenčių ar sukakčių proga A. Jurskis nuolat minti-

P. ŠILEIKIS, O. P.

Ortopedas, Protezistas

Aparatų-Protezai, Med. bandai, Spec. pagalba bopoms (Arch Supports) ir t. t.

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.

Tel. PROspect 6-5984

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

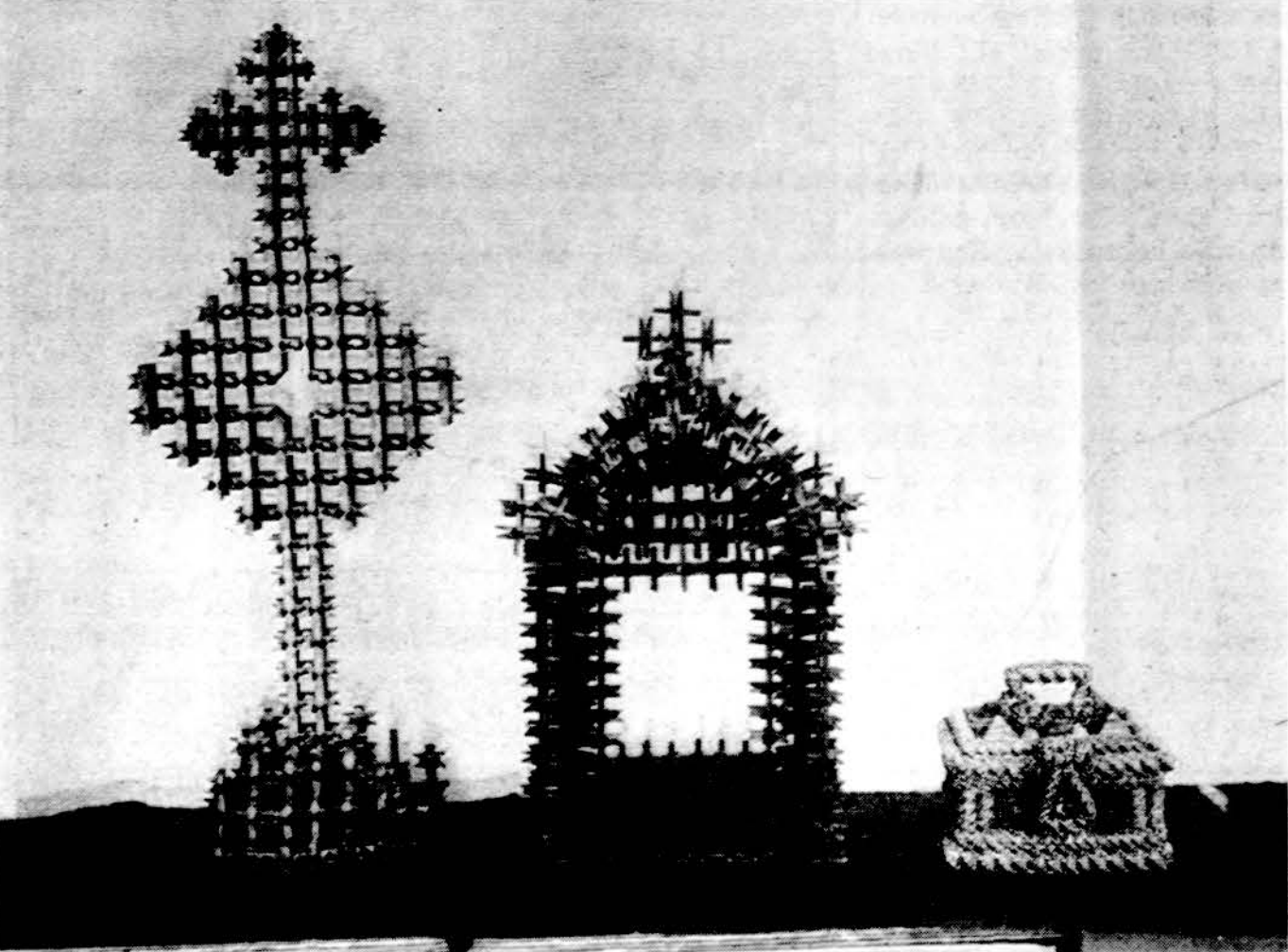
Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Val. 9-4 ir 6-8. Seštadi. 9-1

Lietuvių liaudies menas. Monstrancija išdrožinėta Amerikoje 1886 m. Ją padarė Jurgis Pocius, gimęs 1866. IV. 23 Semeniškių kaime, Pakalnės parapijoje. Šalia paveikslui rėmai ir iš spalvotų šiaudų nupintas brangenybės sudėti dėutė. (Iš Pasaulio lietuvių archyvo rinkinių).

mis skriejo į Lietuvą. Švėsdamas pirmąsias Kūčias tremtyje, 1944. XII. 24 jis rašė: "Kūčios!... Svetimose šalyse. Paprastai praslinko diena be rūpestių dėl Kūčių stalo, be eglutės puošimo. Tik minios kalėdos kopėčios kaitolio josi galvoje. Ateitis tamsi, visi neįžiūrima. Ar gi jau nebeteiks krikščioniškai, lietuviškai patriachalinio papročio Kūčias praleisti tėviskėje".

Arba vėl, sukakus metinėms nuo pasitraukimo iš Lietuvos, 1945. X. 1 rašoma: "Išvykome su viltimi greit grįžti atgal. Tačiau įvykiai privertė nusiristi per visą Vokietiją net iki Bavarijos, kur jau 5 mėnesiai esame amerikie-

čių valdžioje... Praslinko metai pilni įvairiausių išgyvenimų, su sieta su baimė, pavojais, vargais, nepriekliais, moraline bei dvasine depresija ir viltimi susilaukti šviesesnio rytojaus... Pergyvėnime ir gyvename didžiausią tragediją. Tragediją asmeninio gyvenimo, tragediją lietuvių tautos, tragediją nepriklausomos Lietuvos... Tačiau nenustojame tikėti, kad tiesa turi įsiviešpatauti ir nušaltinti pikto ir neapykantos siaubą. Karo ir sąmyšio metu ypač palankios sąlygos pikto sėklai išsibijoti. Kaip piktžolė augalauose, kaip parazitas gyvūnijoje naikina derlių ir ištisas gyvūnų šeimas, taip piktas savo daugiaskaimas, taip piktas (7 psl.)

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCIJŲ LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akuserija ir moterių ligos

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001

Ofs. HE 4-1414. Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIŽIŪNAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — AKUSERIJA IR

MOTERIŲ LIGOS

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Atostogose iki rugpjūčio mėn.

20 dienos.

Ofs. tel. PR 8-2220

Namų — rez. PROspect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antr., ketvirt., ir penkt., nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v. Seštadi. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

Bendra praktika

2815 W. 71st Street

Ofs. val. kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; Seštadi. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir Seštadi. uždaryta.

Ofs. ir buto tel. OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir Seštadi. tik susitarus.

Tel. — RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJA IR CHIRURGE

(Lietuvis gydytojas)

3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antr., ketvirt., ir penkt., nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Seštadi. 12-3 val., o trečiadi. uždaryta.

Tel. ofs. ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

4938 W. 15th Street, Cicero

(Atostogose ligi rugpjūčio 14 d.)

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ

SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antr., ketvirt., ir penkt., nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6—8 val. vak. Trečiadi. ir Seštadi. 11 val. ryto iki 1 val. p. p., Seštadi. 11 val.

MACEINA TEOLOGAS "DIEVO AVINĖLYJE"

KUN. VYT. BAGDANAVIČIUS, MIC

Prof. Antanas Maceina savo knygoje "Dievo Avinėlyje" pateikia mums naują Kristaus atvaizdą. Jis yra naujas tas prasme, kad yra paimtas ne iš Vakarų krikščionijos mokslo ir tradicijos, bet iš Rytų Bažnyčios mokslo ir tradicijos.

Ką naujo Maceina randa Rytų Bažnyčios moksle apie Kristų? — Studijuodamas Kristaus supratimą Rytų Bažnyčioje Maceina užima vieną graiko teologo parašytą knygą, kuri moko, kaip žmogus turi susijungti su Kristumi. Tai yra N. Kabasilos knyga "Gyvenimas Kristuje". Šios knygos autorius yra gimęs 1320 metais. Šią knygą Maceina sugrętinęs su garsia Vakarų krikščionijos knyga, kuri vadinasi "Kristaus sekimas" ir yra priskiriama Tomui Kempiečiui. Ji buvo parašyta šimtmečių vėliau už graikiškąją. Pasak Maceinos šios dvi knygos atstovauja du būdus, kuriais krikščionija vykdo savo paskirtį žemėje. Patys šių knygų pavadinimai liudija skirtingą jų laikyseną Kristaus atžvilgiu. "Vakarų krikščionies tobulėjimo būdas yra sekimas Kristumi. Rytų krikščionies brendimo būdas yra gyvenimas Kristuje" (132 psl.).

Kristaus sekimo idėjos Rytų krikščionis neturi. Maceina bando paaiškinti, kodėl taip yra. Norėdami sekti Kristumi "greitai susiduriame su neįsprendžiamomis priešingybėmis. Kokiu Kristumi turime sekti: tuo, kuris išvaiko pirklius iš šventyklos, ar tuo, kuris nesipriešindamas pasiduoda žydams Alyvų kalne? Tuo, kuris nepasmerkia svetimoteriaujančios moters, ar tuo, kuris pragaro teismu graso fariziejams ir rašto žinovams? Gili antinomija žymi visą žemiškąjį Kristaus gyvenimą. Mes negalime šios antinomijos išspręsti, nes tai reikštų perpaisti ne tik žmoniškumą, bet ir dieviškumą gelmes. Todėl vargu ar galime šiuo antinominiu gyvenimu sekti, padarydami atskirus jo įvykius bei elgesius mastu savo elgesiams. Rytų Bažnyčia priklausoja vakariečiams krikščionims, esą šie, norėdami Kristumi sekti, pamiršta jo dievažmogiškąją pilnatvę; o jeigu jie jos nepamiršta, tai jie pasiduoda rojaus žalčio pagundai ir mėgina būti, kaip Dievas" (130 psl.).

Kaip tad Kristų pergyvena Rytų Bažnyčios žmogus? Pasak Maceinos, jis į Kristų žiūri ne kaip į pavyzdį, bet kaip į pirmavaidį. Kame giūdi šių terminų skirtumas? Maceina paaiškina, kad "Pavyzdys gyvena šalia mūsų, pirmavaidys gyvena mumyse, giliausiame mūsų būties pagrindu" (131 psl.). "Kristus, pasak Maceinos, mums yra daugiau negu pavyzdys." — "Kristus stovi mumyse, kaip mūsų būties nešėjas: mes esame sukurti per jį ir jam. Mes jį laikome ne tik moraliai, bet ir ontologiškai" (132 psl.).

Rusų teologai yra įsisąmoninę mintį, kad žmogus pradžioje buvo sukurtas, kaip dievažmogis (163 psl.). Sekdamas rusų teologu Bulgakovu Maceina rašo: "Žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą; betgi tai kaip tik reiškia, kad jis yra sukurtas pagal Kristaus paveikslą ir kad Kristus yra šio paveikslas apreiškimas bei įvykdymas" (177 psl.).

Mintis, kad ne kas kitas, o pats Dievas yra ontologiškas žmogaus pirmavaidis (168 psl.), turi vadovaujančios reikšmės Maceinos galvosenai. Ji padeda jam suprasti ir tą, taip sunkiai įmanomą suprasti, klausimą, kaip Dievas gali tapti žmogumi. Jis galėjo tapti žmogumi tik dėl to, "kad žmogus giliausia savo prigimtimi yra dieviškas" (163 psl.). Dėl to Dievo tapimą žmogumi Maceina gali šitaip vaizduoti: "Dievažmogiškumas, kuris ligi šiol buvo tikrai ontologinis, vadinasi slypiš tikrai žmogaus būties gelmėse, virto dabar regima kasdiena Jėzaus iš Nazareto asmenyje" (167 psl.). "Kristus nėra Dievo kaukė, bet Dievo reginys" (170 psl.).

Šių ištraukų pagalba turėtų mums paaiškėti, ką reiškia Maceinai Kristus, kaip pirmavaidis. Pasak jo, "po Kristaus jau žinome, kaip atrodo žmogus, sukurtas pagal Dievo paveikslą" (167 psl.). Dėl to, cituodamas Kabasilos knygą, jis sako, kad Kristus buvo pirmavaidžiu mus kuriant (174 psl.). "Štai kodėl R. Bažnyčios teologai ir sako, kad Kristus apreiškė ne tik Dievą, bet ir žmogų, nes jis apreiškė Dievo paveikslą žmoguje" (168 psl.).

Maceina taip giūli yra įsisą-

moninę žmogaus panašumą į Dievą, kad, pasak jo, net "jo kiau nuodėmė negali panaikinti ontologinio panašumo į Dievą, nes tai reikštų panaikinti pačią būtį" (165 psl.). Šiuo savo moksliu Maceina skiriasi nuo modernaus evolucionizmo, kuris į žmogų žiūri kaip į gamtos padarinį, vienu ar kitu būdu išsivysčiusį (171 psl.).

Maceinai "žmogaus santykiai su Kristumi kyla ne tik iš atpirkimo, bet ir iš kūrimo" (173 psl.). Tai konstatavęs, jis grįžta prie vakarietiškos teol. terminijos ir tada net Kristaus sekimo term. jam jau neatrodo toks svetimas, kaip pirmiau. "Sėkti Kristų yra ne pamėgdžioti ką svetimo, kas yra šalia mūsų, bet išskirti save iš ontologinių gelmių į egzistencinį paviršių. (Ir čia Maceina pateikia patį giliausią krikščioniškosios etikos pateisinimą.) Todėl tikrai Kristaus etika yra vienintelė žmogui autonominė etika" (174 psl.). Ji žmogaus neiškreipia ir nevaržo, dėl to, kad ji eina iš

giliųjų žmogiškos būties pagrindų.

Kai Kristus šitaip stovi Maceinai filosofškai ir doriškai, darosi suprantama, kodėl Kristus yra centrinis asmuo žmonių istorijoje. Pasinaudodamas Kauniečio profesorius Karsavino žodžiais, Maceina sako: Kristus yra mums artimesnis, negu mūsų amžininkai (197).

Išskelęs Kristaus reikšmę žmonių dorovei, Maceina čia jo nepalieka. Jis pastebi čia jam vieną didelį pavojų. Mat, pastebėjus Kristų žmogaus filosofijos centrą, daug kam gali ateiti mintis, kaip išvada, kad pakanka studijuoti Kris. mokslą, jo dorovę, jo veikimo principus ir t. t. Tačiau kaip tik čia Maceina įžiūri Kristui realų pavojų. Bestudijuojant Kristaus mokslą, galima nušaly palikti patį Kristų, ir šis praradimas būtų toks tragiškas, kad reikštų apsilenkimą su tikrąja Kristaus prasme: Maceina mano, kad Vakarų krikščionybė (tik katalikybė, tiek protestantizmas) yra šiame pavojingame kelyje. Priešingai, Rytų krikščionybė nepripažįsta vertybių autonomijos tokia prasme, kad jos galėtų būti kuriamos ar ugdomos be sąryšio su Kristumi (179 psl.).

Brangiausias dalykas krikščio-

nijoje yra ne Kristaus mokslas, bet jis Pats. Pasinaudodamas Solovjevu, Maceina įrodinėja, kad "tai, kas krikščionybę skiria nuo visų kitų religijų, yra 'Kristaus mokslas apie save. Patį, apie save kaip įsikūnijusią tiesą'. Tai yra Kristaus mokslo esmė. Šis mokslas telkiasi ne apie žmogų, ne apie Dievą, bet apie patį Kristų: kaip jis kaip asmuo stovi Evangelijos centre" (190 psl.).

Maceina šią tiesą yra labai giliai įsisąmoninęs. Jis pagrindžia ją ir filosofškai. Jam tiesa be gyvenimo yra netikra tiesa. "Kas neigia tiesą kaip gyvą įvykį, tuo pačiu neigia ją joje pačioje" (181 psl.). Šiuo atveju mes galime Maceiną vadinti egzistencialistu ir tai pačia geriausia šio žodžio prasme. Maceina šiuo mokslu atlieka vieną didžiausių ir reikšmingiausių apaštalavimų mūsų laikais.

Kodėl mes tai sakome? — Norint tai pateisinti, reikia Maceiną pavadinti dar kitu vardu, būtent, personalisto vardu. Pasak jo, "Kristus išgano pasaulį ne tuo, ką jis sako, bet tuo, kas jis yra, būtent: asmeninis Dievo ir žmogaus susijungimas" (190 psl.).

Maceina yra asmens vertintojas. O asmuo šiandien yra dideliame pavojuje prarasti savo vertybę. Prieš jį kėsina ne tik politinis totalizmas, ne tik įvairios teorijos apie žmogaus kilmę, žeminančios jo asmenį, ne tik visoks automatizmas gamybiniame gyvenime, ne tik daugiau ar mažiau priverstinė indoktrinacija kultūriname gyvenime, bet net ir tam tikras religinio gyvenimo sumechanizmas. Tik II Vatikano Bažnyčios susirinkimas galin galį yra išėjęs už asmens reikšmę visuose lygiuose. Dėl to Maceinos išryškinimas Kristaus asmens reikšmės pačioje krikščionybėje yra šiandien labai vertingas apaštalavimas.

Gali kilti klausimas, ar Maceina, mokydamas apie Kristų iš Rytų Bažnyčios teologijos, neveda mus klaidingais keliais. Vatikano II susirinkimas pasisakė už "tarinėjimo, kad tiesa, paimta iš kitur, negalėtų būti teisinga. Savo dekretu apie Rytų Bažnyčią Koncilija sako, kad "ji turi dalį dieviškajame apreiškime ir nepadalytame visuotinės Bažnyčios paveldėjime" (1 nr.). "Ivairumas Bažnyčioje jokiu būtu nekenkia jos vienybei" (2 nr.). sako tas pats dekretas. Dėl to Maceina turi teisės naudotis Rytų Bažnyčios turtais mūsų dvasiniam pasipildymui.

Šalia grėsmių asmeniui mūsų visuomenėje, galima paste-

Albinas Baranauskas

KASDIENYBES PASILGIMAS

Banali nakčių chronologija, kai ant šakų dar maža lapų.
Lengvindavo iš nusiminimo
Kenciantiems jaunuliams, nelyginant
Ežerė vėjas po alksniais ir an
Apsodinto plento, arba
Miske baigiančio sugrūti medinio namo sienos
Prieš pat vidudienį.
Tasai, va, aidas, tie tamsūs vakarai ir tas
Nenoris palikti — — —
Tasai nukirstas nevilties pavėsis
Šiandien mums, kaip reik subrendusiems, atstoja
Anuometinę salną žvaigždę.

VILKAVISKIS

Medinių tiltų juokas.
Gluosnių šnabždesys.
Dėl to užaugom mažakalbiai.
Prie krautuvės didelio lango sėdėjo tasai,
Kurio nė vienas nepažinome.
Dūrys atsidarydavo tiesiai į gatvę
Ir medžiai atnešdavo iš upės
Skidinius kibirus.
Jis laikė ranką ant svarstyklų, bet,
Nors viską iš anksto žinodamas,
Nesirijo prakalbėti.

NENDRIŲ SOKIAI

Ežerė auga nendrės.
O kelias atargiai tyrinėjo vakarą.
"Ar jau paruoštas planas valčių išplaukimui?"
Seniai prižadėtoji iškyla
I pro medžius žiuruojančių nakčių
(Žiūrint iš pašto agentūros lango); spalvotos
Bangos.

Niekue nedėti baldai,
Kentę su mumis tokį nepakeliamą liūdesį.
Ašikvėpė pro pravaras duris
Vandens akivaizdoje
I lyto, klausydami, laukti,
Galvodami, kad mes gal dar sugrįšim.

CARNAVALET MUZIEJUS

Jie bijojosi atmerkti akis.
Gatvės ir namai pašlaitėse
Buvo vienos ir tos pačios spalvos.
Medys debesis kaip pavasarį —
Išjojo raiteliai
Po lietaus lašais troškinančiose dulkėse.
Gretos viena po kitos.
Jojo į naujo šimtmečio pradžią.
Ant kruvino tako
Sunkiai alsavo Robespjeras.

bėti ir silpnų prošvaisčių. Maceina vieną iš jų iškelia. Jis, cituodamas prancūzų komunisto filosofo Garaudy žodžius iš 1963 m., sako: "Juk net komunistų ideologai šiandien pripažįsta, kad 'Krikščionybė sukūrė naują žmogaus, kaip asmens, sampratą', kurios 'raikų filosofija nežinojo: net žodžio joje nebuvo, kuriuo būtų buvę galima išreikšti žmogaus asmeniškumą, nes 'graikų filosofija nesuvokė, kaip begalybė bei visuotinė galėtų būti suimta į asmenį', vadinasi apsi-

reikšti daline būtybe" (175-6 psl.).

Norint suprasti, kas yra asmuo visam savo didingume, gera yra kartu su šiuo komun. filosofu kelti klausimą: Kaip begalybė ir visuotinė galėtų būti suimta į asmenį ir pasireikšti daline būtybe. Šis klausimas galioja kiekvieno asmens studijose. Tačiau ypatingu ryškumu jis iškyla Kristaus asmens studijose, būtent, kaip visagalis Dievas gali tapti ribotu žmogumi.

Būdingiausia rytiška išgy-

(Nukelta į 4 psl.)

PUTINO SESUO PASAKOJA APIE BROLĮ

Rašo M. Mykolaitytė - Slavėnienė

Šių atsiminimų autorė yra neseniai Lietuvoje mirusio vieno žymiausio mūsų rašytojo, poeto ir kūrėjo universiteto profesorius Vinco Mykolaičio-Putino jaunesnės sesuo Marija Magdalena Mykolaitytė-Slavėnienė, šiuo tarpu gyvenanti Australijoje. Kaune baigusi kazimieriečių gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo universitete Humanitarinių mokslų fakultete ir priklausė ateitininkų meno draugijai šatrijai. Kauno studijų metais ji ir gyveno su savo vyresniu broliu, universiteto profesoriu V. Mykolaičiu-Putina. Pokario dešimtmeciais, būdama laisvajame pasaulyje, ji visą laiką su Lietuvoje pasikūsiu broliu palaikė tamprų ryšių laiškais. Čia atsiminimus rašanti M. Slavėnienė plunksnai grožinė kūryba taipgi nėra svetima. Savo poezijos ir beletristikos nepriklausomą Lietuvos jį yra spausdinusi Naujojo Romovio. Naujojo Vaidilutė ir kitur, o dabar Australijoje — Mūsų Pastogėje ir Tėviškės Aiduose.

Red.

Pas mus naujas vardas — Putinas

Beveik su pačiais pirmaisiais mano prisiminimais apie mūsų Vincentą, vaizduojantį kartu iškylą visu šiaubingų gigantizmui ir pirmojo Pasaulinio karo liepsnos. Tų liepsnų fone augo ir sklėdėsi mano ankstyvosios vaikystės pumpurėlis, tame fone yra įrašyti ryškesnėji, stipriau į pasąmonę įaukę, įvykiai, kurie, deja, vis dėlto nėra gausūs. Sitame mano ankstyvosios vaikystės pasaulyje, iš mano artimiausių ir brangiausių žmonių, be abejo, buvo Putinas — mūsų vyriausias brolis

— Vincentas. Manau, neapsiriksiu tvirtindama, kad šis Vincento slapyvardis mūsų namuose tuojau buvo "išsifruotas", mūsų beaugančiam poetui vos tik juo prisidengus. Parapijos klebonas, vienas kitas apylinkės inteligentas, moksleiviai tuojau sužinojo, kas yra tas Putinas. Be to, tėveliui dažnai važinėjant į Seinus ir ten susitinkant su lietuviais klierikais taip pat buvo žinoma, kad mūsų klierikas rašas eilutes, (mūsų mama visada vadindavo eilėraščius "eilutėmis") ir kad pasirašas Putinu. Šia tema kilus pokalbiui mūsų šeimoje, tėtė, lyg pasididžiudamas, vis pasididžiudavo:

— Matai! Nusižiūrėjo į mūsų putinus ir pats taip pasivadino! Net juokas, žiūrint į jį. Koks jis putinas! Visada išblyškęs, raudonumo veiduose nė kiek neturi!

Ir aš gerai tebeprisimenu tuos mūsų sodo pietiniam — vakariniam kampe vešliai išaugusius putinus. Prie jų augo ir šermukšnis. Vėlyvą rudenį, nukritus viso sodo lapams, belikdavo vienintelė sodo puošmena — skaisčiai raudonuojantys putinai ir šermukšniai. Net jau ir žiemai prasidėjus, jų uogos dar ilgai išsilaikydavo teberaudonuojančios balta me sniego fone.

Atsiveikėtinimas

Tai turėjo būti 1915 metų ankstyvas pavasaris. Mūsų seklyčioje kalbos ir juokas, o kartais ir dainelės posmas kažkokių nepaprastų svečių. Šiandien man uždrausta įeiti į sek-

lyčią. Mama paaiškina, kad joje yra svetinų kunigėlių. Mama į ten neša visokius, skaniausius valgius, kurių man tik vienas kitas trupinėlis tetenka. O ir mama šiandien ne tokia kaip kasdien: viską dirba labai greitai, įraudusi, kartais mane griežtai įsėja, kad nuo jos atstočiau, kad nespainiočiau po kojų. Gerai. Aš bėgu į priekelytį ir stoviu prie seklyčios uždarytų durų. Ne. Šiandien į ją įeiti negaliu. Yra svetimų kunigėlių. Man patinka prie durų klausytis kaip jie kalbasi, dažnai tai vieno, tai kito nuskamba linksmas juokas. Ju kalbos ir juokas ne tokie kaip mūsų — kažkas skirtingo, kažkas nepaprasto. O kad uždainuoja, tai kitaip... Nežinau, kokie Vincento draugai tada buvo, tik atsimenu, mama, kalbėdamasi su vyresniąja seseria Elziete, minėjo kunigą Avizių.

Kai vėliau patyriau, tas Vincento draugu — "kunigėlių" svečiavimas pas mus, — tai buvo atsiveikėtinimas su Putinu, išvažiūjančiu į Rusiją.

Po to atsiveikėtinimo jau ilgai, ilgai, — net septynerius metus — nematėme mūsų "kunigėlių", kaip jį kartais savo šeimoje vadinavom. Ir paskutinės atsiveikėtinimo valandėlės nebeprisimenu, nežinau kokiu laiku tai įvyko. Tur būt, tėtė juos išvežė į Marijampolės geležinkelio stotį sekantį labai ankstyvą rytą, mums, vaikams, dar saldžiai tebe miegant. Esu tikra, kad Putinas atsiveikė mane tebe miegančią. Visada aš būdavau prie jo laiko prisirišusi. Ir jis mane, kaip mama pasakodavo, nuo pat mažens labai mylėjo, mėgdavo su manim žaisti.

Tais pačiais 1915 metais, tuojau po Vincento išvažiavimo, karo frontas nusisaukė mūsų tėviškę didelėmis nelaimėmis.

Nežinia

Iki pirmojo Pasaulinio karo pabaigos, iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, nebeprisimenu, kad būtime gavę iš Vincento laišku. Vokiečių okupacijos metu tiesioginio ryšio su Rusija nebuvo ir paštas nėjo. Kai kas bandydavo susisiekti per Švediją, bet ir toks susižinojimas gal buvo nelengvas. Pagaliau, tėvai gal ir buvo gavę kokią žinutę apie Vincentą.

Putinas, išvažiudamas į Rusiją, tėviškėje paliko vieną kitą lietuvišką knygą, o ypač nemažai "Ateities" numerius. Knygos pradėjo tuojau eiti per kaimo jaunimo rankas ir ilgainiui beveik jos visos dingo, bet "Ateitis" vis dar būdavo pas mus, ir mes rasdavome joje daug įdomių pasiskaitymų. Labai mėgdavome mįsles. Jas mįdavome vienas kitam, parinkdami vis pairesnes, vis sunkesnes. Ši pramoga ypatingai mums pavairindavo ilgus žiemos vakarus. Aš pati, pramokusi skaityti, begaliniai mėgau pasakas apie visokius vaiduoklius, raganas ir velnius. Ne kartą, tų pasakų prisiskaičius, bijodavau kojas nukorus sėdėti ant suolo, o ką jau ir bekalbėti apie vienos išėjimą į lauką sutemus! Dar ir dabar tokias pasakas kaip "merga, merga, eiva šokti" arba "Imu, imu — tik vieną mažuką pirštuką turiu" puikiai prisimenu.

Tose "Ateities" mes rasdavom ir vieną kitą Putino eilėraštį. Tokį eilėraštį paskaičius, o dažniausia skaitydavome kuris vienas balsiai visai šeimai, mama prie sustabdyto ratelio atsidusdavo ir pasvarstydavo:

— Kažin, kur jis (Putinas) dabar yra... Kaip jis kur gyvena...

Pirmosios kregždutės

Pagaliau, kai Putinas buvo jau nuvykęs į

(Nukelta į 4 psl.)

Putino sesuo pasakoja apie brolių

(Atkelta iš 3 psl.)

Paskaičius tą laišką, tarsi saulė įsiritė į mūsų namus. Ypatingas džiaugsmas užliejo visus, o ką jau bekalbėti apie mamą! Tuojau mums kilo mintis, kad Vincento parvažiuoimo proga reikia susikviesti gimines ir artimuosius kaimynus. Jeigu parvažiuos žada na mie pabūti tik porą savaitių — per tokį trumpą laiką visų giminių nesusps aplankyti. O su Vincentu pasimatyti, kuris gi nenorės! Mama labai pageidavo, kad suiktuvų vašs sutaptų su „škaplierinės“ atlaids Gudeliuose, liepos šešioliktąją. Tačiau sekančiu laiku Putinas pranešė, kad jis parvažiuos apie vidurį birželio (dienos nebeapamenu) ir kad namie tikrai negalės ilgai pabūti kaip dvi savaites.

Niekio nelaukiant, tuojau pradėjome ruošti mūsų brangaus svečio suiktuvėms. Tėtė tuojau išsistūmė brichą iš kluono, patikrino ar ko netrūksta, tepė ratus, šveitė... Mūsų, vaikų, užduotis buvo apšvarinti, išgraižyti kiemą ir sodą, jame iškasinti takus.

Nutarta suiktuvų vašs kelti pirmąjį sekmdienį Putinui sugrįžus.

Sugrįžimas

Sugrįžimo dieną tėtė labai anksti išsiskubino į Marijampolę pasitikti ilgus metus po pasaulį važinėjusį, dabar namo grįžusį sūnų. Pavakariop, gal dar kiek ir anksčiau nei tėtė paprastai grįždavo iš Marijampolės, jie jau įsuko į kiemą. Aš, metus į brolių pirmą žvilgsnį nustebau, o kartu ir suabejojau, ar tai tikrai mano brolis, nes iš brichos išlipo ne mūsų laukiamas „kunigėlis“, bet civilizai, šviesiai apsirengęs ponas. Per tiek nesimatymo metų, net ir dėl veido bruožų nebuvo tiktai. Ir tai nenuostabu, nes Putinas, išvažiuodamas į Rusiją, mane paliko žėerų metų kūdikį, o grįžęs, rado keturioliktus metus bebaigiančią pusmergę. Išlipusį „poną“ greit puolėsi pasveikinti pirmoji mama su žodžiais:

— Tai jau sugrįžote, kunigėli... — vos ištarė pro šėnas. — Visi dar esame gyvi, tik vienos Onutės jau nėra (ji buvo mirus laike karo). — Vėl pasakė mama jau po pasibučiavimo, po pasiglamonėjimo su sūnum. Lūdesys perbėgo jo veidu ir momentui palenkė galvą.

— O, kokia tu užaugai! — jau vėl gana gyvai nusistebėjo Putinas, bučiuodamas mane.

Visiems suėjus į seklyčią, jis tuojau atidarė savo valizą ir traukė iš jų mums lauktuves. Visai nebeatsimenu, ką kiti gavo. Žinau tik savo: padavė man sidabrinį rankinį laikrodėlį ir mažytę baltą dėžutę. Joje radau aukšnių kryželį su perlo akute.

Iš vienos valizos jis išėmė juodus kunigiskus rūbus ir, juos duodamas mamai, pasakė:

— Šituos, mama, reikėtų išsprotyti. Bus reikalingi į bažnyčią. Kelionėje juodi rūbai ne-

V. Mykolaitis Putinas

patogūs, greit sudulka, — lyg teisindamasis, kodėl jis nekunigiskai apsirengęs parvažiuo, kalbėjo Putinas. Ir šiuo momentu didelis akmuo turėjo nusiristi nuo mamos krūtinės: reikš kias sūnus tikrai kunigas. O dar toli prieš jo sugrįžimą, aplylinkėje ėjo gandai, kad Mykolaitių kunigas užsieniuose metęs kunigystę. Kad — net vedęs... Ir kai pamatėme į kiemą įvažiuojantį ne juoduose rūbuose kuniga, o šviesiai apsirengusį poną, kažin ar mamai nesudrebėjo širdis: „matyt, žmonės teisybę bus kalbėję“...

Tą pirmąjį sekmdienį Putinui parvažiuos visi išsirengė į Gudelius, į bažnyčią. Mums visiems buvo įdomu savo akimis pamatyti, kaip mūsų kunigas laikys Mišias, kaip jis atrodys prie altoriaus. Jau pats išvažiuojamas iš namų, galima sakyti, buvo iškilmingas. Visi apsirengė kuogeriausiais rūbais. Mudvi su mama susisukynėme gražiausių žiedų puokštes į rankas. Vincentas ilguose kunigiskuose rūbuose atrodė nepaprastai gražiai. Tė juodi rūbai ir juodi garbanoti plaukai, rodo, dar labiau pabrėžė jo taisyklingo veido baštumą, akių mėlynumą. Ne! Jis tikrai labai gražus, jaunas kunigas! Ir visą rytą jis geroj nuotaikoj, linksmas, vis mus, mažesnius, pakalbina, pajaukiauja. Be to, ir rytas — puikus, šiltas, saulėtats.

Važiuojant į bažnyčią, kelyje kiekvienas pralenkiamas žmogus smiegti mus savo smalsiomis akimis. Kiekvienam buvo įdomu pamatyti šiandien tokią laimingą visą Mykolaitių šeimą.

Tą sekmdienį bažnyčioje sumą laikyti ir pamokslą sakyti teko Putinui. Jo tėvai pirmą kartą priėmė šv. Komuniją iš savo sūnaus rankų. Pirmą kartą klausėsi jo pamokslą. Tačiau, kiek vėliau mama man guodėsi, kad Vincento pamokslas lyg ir nesupratus... Lyg sunkiai sakęs...

(Bus daugiau)

MACEINA TEOLOGAS "DIEVO AVINĖLYJE"

(Atkelta iš 3 psl.)

venamo Kristaus sampratą Maceina randa Atsimainymo šventės liturgijoje. Tai yra minėjimas Kristaus persikeitimo ant Taboro kalno, kurio metu jis sušvito nepaprasta šviesa. Pasak Maceinos, ši šviesa, tapusi žmogiškuoju asmeniu, buvo neprieinama S. Testamento žmogui. O ant Taboro kalno Kristus perspėja apaštalus nebijoti dieviškojo regėjimo. Pasak Maceinos, ant Taboro kalno „žmogus atsitiesia“ (34 psl.).

Šia proga Maceina leidžiasi į dviejų prigimčių ir vieno asmens teologiją Kristuje, kuri Bažnyčioje yra nusistovėjusi nuo II Konstantinopolio susirinkimo laikų, t. y. nuo 553 m. Turėdamas prieš akis tikėjimo dogmą, kad Kristuje asmuo yra Dievas, o ne žmogus, nors jo prigimtis yra žmogiška, Maceina sako: „Žmogiškoji prigimtis Kristuje nėra įasmeninta žmogiškuoju asmeniu. Ji yra įasmeninta dieviškuoju Logos asmeniu“ (51 psl.). Atkreipdamas dėmesį į nebuvinčią žmogiško asmens Kristuje, Maceina nori geriau „suprasti Kristaus ryšį su žmonija. Šis ryšys yra ne tik juridinis, ne tik moralinis, bet ir ontologinis. Tai tos pačios visuotinės prigimties ryšys“ (52 psl.). Nebuvimas žmogiško asmens Kristuje Maceinai lyg ir prašalina užtvartą prieiti prie Kristaus, kurią sudarytų jo žmogiškas individualizmas. Dėl to jis sako: „Visuotinis ir pilnutinis žmoniškumas, kurį mūsų asmuo suindividualizina ir todėl apibrėžia, gyvena Kristuje nesuindividualintais ir neapbrėžtais“ (52 psl.). Kitąp sakant, mes kiekvienas esame Kristuje ir Kristus yra kiekvienas iš mūsų.

Kaip tenka vertinti šį Maceinos mokslą? — Nuo pilnesnio jo vertinimo mes čia turime susilaikyti dėl daugelio priežasčių. Visų pirma, kad tai yra specialistų teologų klausimas, reikalingas techniškai ir įsigilinto. Antra priežastis, dėl kurios mes turime susilaikyti yra ta, kad šiam klausimui reikia tikslaus terminų išsiaiškinimo. Jeigu be jo mes eitume į šį svarstymą, lengvai galėtumėm atsitikti, kad, paneigiant Kristuje žmogišką asmenį, mes jam paneigtume ir individualų žmoniškumą. O to tikrai nenorėtum ir Maceina. Visas klausimų sunkumas glūdi tame, kad

6 šimtmetėje, kai dviejų prigimčių ir vieno asmens dogma buvo galutinai suformuluota Konstantinopoly, asmens sąvoka tada buvo visai kita, negu pvz. dabar mūsų turima asmens sąvoka. Prisimenant Graudy žodžius, galima sakyti, kad II Konstantinopolio santarbybos tėvai naudojo graikišką asmens sąvoką, kuri nebuvo tobula. Kai mes sakome, kad Kristus neturėjo žmogiškojo asmens, mes jokių būdu nesakome, kad jis neturėjo pilnutinės žmogiškosios asmenybės.

Atkreipdami dėmesį į šio klausimo subtilumą, mes norime jį ir palikti ramiems teologų apmąstymams. Maceina tačiau, šį klausimą keldamas, nenori jo uždaryti teologų uždarumose. Jis jį kelia, kaip priemonę gyviau suvokti savo ryšį su Kristumi, kaip pirmą žmogišką žmoniškumą ir mirtis ant kryžiaus yra pažymėti Dievo nusizeminimo, išsistūtinimo ir kančios ženklai. Cituodamas rusų teologą Bulgakovą, Maceina sako, kad „pasaulis yra sukurtas nuo kryžiaus“ (82 psl.). Pasak to paties Bulgakovo, „kūrimas yra begalinio nusizeminimo vyksmas, kurio Absolutas yra išvokiamas iš savo absoliutumo: nusizeminančioji mėlė, ši galutinė bei visuotinė krikščioniškoji dorybė, yra kartu ir ontologinis kūrimo pagrindas“ (83 psl.).

Išplėsdamas Kančios bruožą iki paties Dievo, Maceina nori rasti atsakymą į kančios problemą apskritai ir suprasti Kristaus kentėjimus. Jis yra linkęs įtarti, kad Vakarų krikščionijos teologinis mąstymas yra linkęs blogi neimti labai rimtai, jį subanalinti ir dėl to nėra pakankamai rūpinęsis „Dievo buvimą suderinti su esančiu pasaulyje blogiu ir kančia“ (116 psl.). Iš to kaip tik kyla pasaulyje maistas prieš Dievą. Pasak Trubeckoj: arba pasaulyje nėra jokios prasmės ir jokio Dievo, arba Dievas turi parodyti savo galią pasaulio kančioje (116 psl.). Kenčiančio Dievo idėja yra vienintelis įtikinamas Dievo pateisinimas (117 psl.). „Kristaus mirtis ant kryžiaus išsprendžia nekalto kančios problemą tuo būdu, kad pats Kūrėjas virsta nekaltu Aukos Avinėliu“ (117 psl.). Galima iš dalies suvokti su

šia išvada, bet vargiai galima sutikti su mintimis, vedančiomis į ją. Dievas yra būdingas ne tik savo visagalybe, kuri lengviau yra suvokiama, bet ir savo meile kūriniai, kas yra sunkiau suvokiama ir ką Kristus visu savo gyvenimu norėjo pasakyti. Tačiau ar ši Dievo meilė kūriniai jį apriboja ir padaro jį kenčiančiu? — Tai yra klausimas. Maceina į tai norėtų atsakyti: taip.

Suprantant pasaulio sukūrimą kaip Dievo paties savęs apsiribojimą, neliktų pagrindo, kuriuo remiantis Dievas jį galėtų mylėti. Pasaulis išvirstų Dievo opozicija. Ir šios minties Vakarų teologija saugojasi. „Kai Dievas myli savo kūrinius, jis myli ne tai, kas jam yra svetima; jis pats save juose atranda“, sako būdinga Vakarų filosofija (Philosophia Lovanensis, F. van Steenberghe, 1953, 347 psl.). Prileidus kenčiančią Dievo opoziciją pasauliui, netektų pagrindo visa eilė tų puikių Maceinos išvadų, prie kurių mes čia buvome sustoję.

Baigiant šią knygos Dievo Avinėlis apžvalgą, reikia pasakyti, kad Maceina yra didelis ir puikus teologas. Iš to, kad ne į visus klausimus jis randa patenkinamą atsakymą, netenka daryti jokių išvadų. Teologija ieškos tų atsakymų, kol bus žmonija. Mūsų kartos teologams svarstymams yra labai reikšminga, kad lietuvis, būdamas ant dviejų kultūrų ribos, pateikia Rytų ir Vakarų teologijos sintezę.

Foto konkursas

Zurnalas „Saturday Review“ skelbia penkioliktą metinį foto konkursą. Premijos divi: apmokėta kelionė į Australiją ir, antra — į Londoną. Geriausios nuotraukos bus panaudotos World Travel kalendoriui. Jury komisiją sudaro: „Photography in Fine Arts“ direktorius I. Dmitri, vienas iš Kodachrome išradėjų L. Godowsky, „Saturday Review“ red. N. Cousins, buvęs JAV Foto sąjungos pirm. N. Harkens ir „Saturday Review“ iliustracijų redaktorė M. R. Weiss. Konkursu taisyklės skelbiamos „Saturday Review“. Paskutinė data nuotraukoms priimti — š. m. spalio 1. Adresas: Saturday Review, 380 Madison Av., New York, N. Y. 10017

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Už metų patyrimas.
Aptarusas perkarpstymas.
*VA 5-9209 Chicago, Illinois

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus.

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632, Tel. YA 7-5980

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio Patogios išimokėjimo sąlygos
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

A. ABALL ROOFING CO.
Isteigta prieš 49 metus

Dangiamis visu rūšių stogus. Taisome arla dedame naujus kaminius rina, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą — „tuck pointing“ Pinal apsidraudę. Visas darbas garantuojamas.

LA 1-6047 arba RO 2-8778
Skambinkite bet kurio laiku. Apskaičiavimai nemokamai

BANGA
TV, Radio, Stereo, Air-Conditioner
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd St., Telef. 434-0421
P. Rudėnas K. Simulis

MARQUETTE PARK - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE
80 MILIJONŲ PERSOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR - 7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tų žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinčiai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų Chicago. Taupymo Bendrovė stengiasi būti stipri finansiskai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedame darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnį gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$84.000.000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypačingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje.

Atsilankę pamatysite gėlims išpuoštą pirmą įstaigos aukštą Laimės Saitinėlį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1.200.00. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų su-

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meeting
11. (Free Coffee)
12. Cash checks and pay all family bills with our special money
13. order checks. No service charge to members.
14. U. S. Postal Stamp Machine
15. Service.
16. We sell Travelers Checks.
17. Save-by-mail Kits
18. Notary Public Service

sirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštas dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metų metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrį, kuriame taupomi mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomi pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5 1/4%. Šiandien mokslas kainuoja nuo \$6.000 iki \$12.000 ir

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutapsite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyriumi).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime.
JOHN FAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

GALILEJAUS BYLA IR JO GYVENIMAS

Naujos studijos proga

Neseniai iš spaudos išėjo studijinis veikalas "Galileo, Science and the Church", kurio autorius Jerome J. Langford idėjas daug kruopštaus darbo, išstudijuodamas pirminius tą klausimą liečiančius tekstus ir gausią literatūrą (knygą išleido Desclee Co., New York, 1966 m., 237 psl.).

Inkvizicijos sprendimas Galilejaus klausimu buvo klaidingas, ir mes čia jo nemanome ginti. Inkvizicija neklaidingumo dovanos neturėjo, net ir popiežiaus neklaidingumo sąvoka apima tik tikėjimo ir doros dalykus, o gamtamokslio klausimuose nei pats popiežius neklaidingumo dovanos neturi.

Anų dienų gamtamokslio fone

Vis dėlto, Galilejaus bylos klausimu daugelis turi labai kraštutines pažiūras. Reikia atminti, kad Galilejaus byloje daug nuliūdo ir ano laiko mokslininkų pažiūros, pagal kurias, sekant Ptolomėjaus mokslu, žemė buvo laikoma centru, apie kurį visata sukasi. Ano laiko mokslininkai net galvojo, kad jeigu žemė sukasi, tai atsipalstų nuo jos atmosfera. Pirmasis drąsesnį šviesesnį žodį čia tarė kaip tik Bažnyčios atstovas kanauninkas Kopernikas, pa brėžęs mintį, kad žemė sukasi, skrieja aplink saulę.

Galilejus — profesorius

Grįžtant prie Galilejaus, tenka suminėti, kad jis savo studijas pradėjo Vallombrozios vienuolyne prie Florencijos. Studijas gilinęs Pisos universitete, jis 1589 m. toje pačioje aukštojoje mokykloje, tarpininkaujant kardinolui Francesco Maria del Monte ir jo broliui, gavo matematikos profesoriaus vietą. Vėliau to kardinolo brolis jam padėjo gauti profesoriaus vietą Paduos universitete.

Liuteris apie žemės sukimąsi

Dvi Galilejaus dukters — Po-

lisena ir Virginija — tapo vienuolėmis, kas rodo jų šeimoje buvusias stiprias religines nuotaikas. Galilejų domino kanau-ninko Koperniko paskelbtos ast-ronomiškos išvados apie žemės sukimąsi. Idomu, kad dar 1553 m. Martynas Liuteris savo viename rašte juokėsi iš tų "astrologų", kurie bando įrodyti, kad žemė sukasi, o ne dangaus fir-mamentas su saule ir mėnuliu. Anot Liuterio, "toks kvailys nori iškreipti visą astronomijos mokslą, betgi Šventasis Raštas sako, kad Jozue liepė saulei sustoti, o ne žemei" (Martin Lu-ther, "Tischreden", ed. Walsch, XXII, 2260 psl.).

Ir tokiu Liuterio pareiškimu nereikia stebėtis, nes anuo laiku tokia buvo mokslo pažiūra.

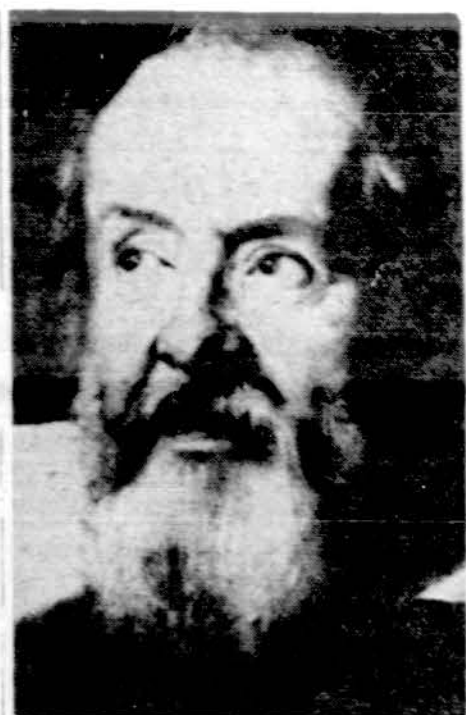
Koperniška sistema

Kopernikas savo raštų tomas, skelbiantį apie žemės sukimąsi, dedikavo popiežiui Pauliui III, tuo parodydamas bažnytinio au-toriteto įvertinimą.

Galilejui drąsiau išeiti su nau-ja koperniška žemės sukimosi tiesa padėjo jo patobulintas te-leskopas. Net mokslininkų ne-pasitikėjimas tais naujūmais buvo toks ryškus, kad vienas iš pirmųjų naujų Pisos filosofų — Giulio Libri — net atsisakė žiūrėti per teleskopą. Iš kitos pusės, mokslininkas J. Kepleris, kuris buvo palankus Koperniko paskelbtai sistemai, iš dalies dėl to buvo priverstas pasitraukti iš liuteronų fakulteto Tuebinge-ne. Tuo laiku mokslo pasauli viešpatavo priešinga sistema. Žemės sukimas, atrodo, nesą-galimas suderinti su fizikos dės-niais.

Galilejus Romoje

Jau 1610 m. kun. Ch. Clavius pranešė Galilejui, kad jėzuitai astronomai patvirtino jo atradi-mus. Galilejus nusprendė vyk-ti į Romą, iš kur savo draugui Salviatui rašė: "Aš buvau priim-tas ir man rodė prielankumą

Galilejus

daugelis garbingų kardinolų prelatų ir šio miesto princų".

Galilejus taip pat džiaugėsi, kad jį buvo priėmęs popiežius Paulius V, su kuriuo jis kalbė-josi beveik valandą laiko. Po šio popiežiaus mirties išrinktas nau-jas popiežius Urbanas VIII pats Galilejų kvietėsi pas save, pa-rodė jam daug prielankumo ir, jausdamas už tai dėkingumą, Galilejų jam dedikavo savo vei-kalą. Pakartotinai į Romą atvy-kęs Galilejus susilaukė nuosir-daus priėmimo. Su juo ilgokai astronomijos ir politikos klau-simais kalbėjosi kardinolai Fran-cesco Barberini, Cebelluzio, Bon-compagni, Fridrikas Honzoller-

nas. Popiežius jam padovanojo du - - aukso ir sidabro - - me-daliu, vertingą paveikslą ir įda-vė popiežišką brevę, adresuotą Toskanijos valdovams, raginda-mas Galilejų globoti, nes tai vy-ras, "kurio garbė šviečia dan-guje ir yra paplitusi po visą že-mę". Galilejus turėjo net šešias ilgas audiencijas pas popiežių.

Galilejus buvo religingas žmo-gus ir savo raštuose pakartoti-nai pagarbina mini Dievą. Visos komplikacijos daugiausia susida-rė iš to, jog anais laikais dar nebuvo reikiama išryškėjusi idėja, kad Šventasis Raštas nė-ra gamtamokslio tiesų skelbė-jas, o religinio, moralinio įkvė-pimo knyga. Gamtos reiškinius perteikė taip, kaip ano laiko žmo-nės juos suvokė.

Palaidotas bažnyčioje

Falsifikatas yra skelbiamas, kad Galilejus buvo kalėjime. Nei kalėjimo, nei tortūrų jis nema-tė. Pašauktas Romon, jis buvo apgyvendintas penkių kambarių bute ir jam buvo priskirtas tar-nas visokiems patarnavimams. Galilejus bylos metu po priesai-ka pareiškė savo ištikimybę Bažnyčiai. Jam uždėta baismė — kalbėti psalmes — buvo leis-ta atlikti jo dukteriai vienuolei. Bylai pasibaigus, Galilejus, "iš-trėmimo" sprendimą vykdant, buvo atiduotas savo draugo Si-e-nos arkivyskupo Ascanio Picco-lomini globai, o ne uždarytas į kokį kalėjimą. Arkivyskupas jį

apgyvendino savo rūmuose ir parūpino jam savo tarnų globą, ragindamas jį pailsėti ir atsi-gauti.

Galilejus mirė 1642 m., būda-mas 77 m. amžiaus. Jis buvo palaidotas Sv. Kryžiaus bažny-čioje, Florencijoje. Vėliau jo kū-nas buvo perkeltas prie Dantės ir Michelangelo palaikų, Floren-cijoje.

J. Pr.

• Dr. A. Kuršiaus (Curtius) pirmo lietuvių gydytojo Ameri-koje, disertacija, parašyta 1662 m. lotynų kalba perspausdinama M. Morkūno spaustuvėje. Drau-

DARGIS DRUG STORE

2425 W. Marquette Road

Tel. HEmlock 4-6050

LAIKE ATOSTOGŲ

nuo rugpjūčio mėn.

15-tos dienos

BUS UŽDARYTA

Sugrįšim rugsėjo mėn. 5-tą dieną.

Prašome patikrinti savo receptus dėl paminėtų išpildymų.

Dėkingi esame už jūsų paramą.

CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacist

Kasdien: 9:30 v. ryto iki 8:00 v. vakaro.

Seštadienį: 9:30 ryto iki 5:00 vak. Treč. ir sekm. uždaryta.

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PR 8 - 5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadien ketvirtadien nuo 9 iki 9:30 val. Kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais uždaryta liepos ir rugpjūčio mėn.

ge duodami vertimai į anglų ir lietuvių kalbas. Leidžia Liet. gydytojų sąjunga. Išleis šią vasarą.

• V. Pietario "Algimanto nauja laida, iliustruota, numatoma išleisti Kalėdoms. Leis Terra.

• Valeškos meno studija šiuo metu stato skaldyto stiklo vitražus Cenacle vienuolyne Chicagos šiaurėje.

Tarptautinės katalikų televizijos sąjungos suvažiavimas įvyks spalio 23-28 dienomis Seviljoje, Ispanijoje.

ISVALOME KANALIZ. ŠULINĮ (CATCH BASIN) — \$4.00
Perstatymas ir patalėymas. Visokios rūšies patarnavimai. Prityrę darbininkai, dirba 24 valandas. Darbas garantuotas. Modernūs įrankiai.
3021 W. 63rd St. — 2959 W. Wilson
TEL. — 583-7085

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. TAIPGI ORG. VESINTUVAI IR SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

RUGPJŪČIO - AUGUST 10, 11 ir 12 D. D.

IMPORTED FRENCH BRANDY	
NAPOLEON BRAND	Fifth \$3.39
BISQUIT Imported 5 Star COGNAC	Fifth \$5.29
CUSENIER THREE STAR IMPORTED COGNAC	
	Fifth \$3.98
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	
	Fifth \$4.89
RICCADONNA IMPORTED	
VERMOUTH dry or sweet 30 oz. Bottle	\$1.39
RIEMERSCHMID Imported Escorial Grun LIQUEUR	
	Fifth \$5.98
PIERRE CARTIER IMPORTED FRENCH HAUT SAUTERNE or SAUTERNE	
	Fifth \$1.79
CLOSE OUT Popular Brand of Flavored BRANDY	
	Fifth \$2.79
CANADIAN DE LUXE Imported Imported 86.8 Proof WHISKY	
	Fifth \$3.98
MICHELOB BEER	
Case of 24—12 oz. cans	Case \$5.29

Norėdami geriau aptarnauti mūsų gausius klientus, perėmėme dar vieną restoraną Oak Lawn mieste. Galite būti užtikrinti, kad turėsite skanius valgius, skubų patarnavimą, kaip ir mūsų pirmame restorane. Kviečiame ir lauksime jūsų atsilankant.

Kilty's Restaurant

4545 West 95th Street, Oak Lawn, Illinois

(2 blokas į rytus nuo Cicero Avenue)

Tel. — GArden 4-5800

Jauki atmosfera — Skanūs valgiai — Skubus patarnavimas

VESTUVĖMS IR BANKETAMS YRA PRIVATOS KAMBARIAI — NUO 10 IKI 800 ASMENŲ

Atdara kasdien nuo 8:30 val. ryto. Sekmad. ir šventad. nuo 1:00 val. po pietų.

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETOS

\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmad iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4

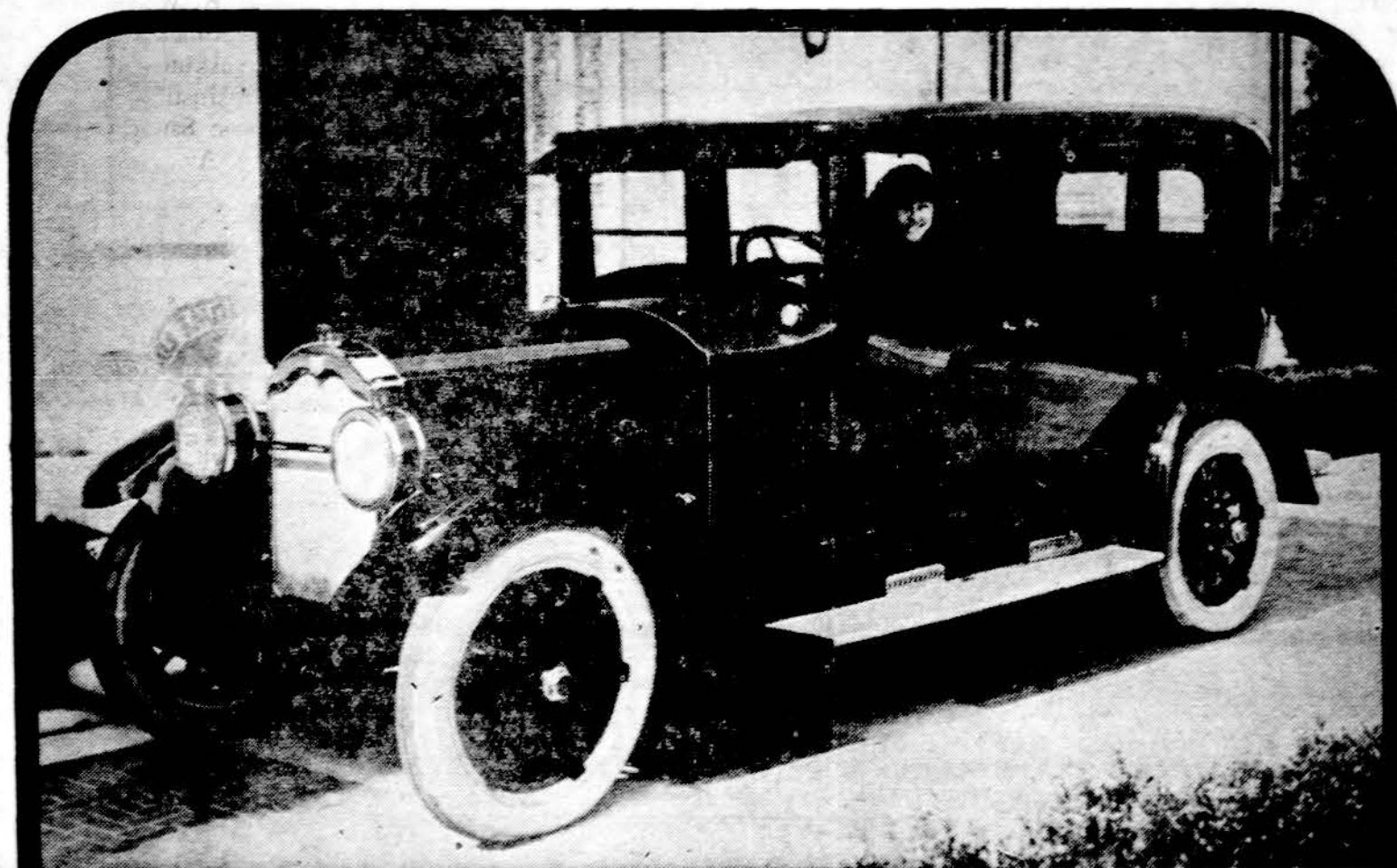
PAID ON INVESTMENT
PASSBOOK SAVINGS
(TRANSACTIONS MADE IN 100.00 MULTIPLES)

"WHERE PEOPLE
MAKE THE DIFFERENCE"

DISTRICT SAVINGS

3430 South Halsted • Chicago, Illinois 60608 • Phone 523-2800
Assets over \$30,000,000.00 • Albert J. Aukers, President

JUODOSIOS AFRIKOS VARGAI

Lionel Rogosin vardas, kaip rimto bei gausaus režisieriaus, pakilo karkas dar aukščiau su jo filmo "On the Bowery" laimėjimu Venecijos filmų festivaly 1959 m. Šis jo laimėjimas padėjo įvykdyti kitą jo to meto sumanytą. Minimų metų pradžioje Rogosin paprašė Pietų Afrikos vyriausybę leisti jam nufilmuoti muzikalų filmą Pietų Afrikoje, įtraukiant pačius gyventojus, o ne naudotis profesionalų aktorijų vaidyba. Leidimas buvo duotas.

Panaudodamas nežinomus afrikiečius, ne aktorius, ir baltuosius artistus, Rogosin pasinaudojo reta proga sukurti dokumentinį, tokį, koks jis yra, be jokios fantazijos filmą "Come Back, Africa". Jame viažuojamas gyvenimas tarp Pietų Afrikos "ne europiečių gyventojų".

Rogosin pasirinko vietovę filmavimui netoli Johannesburgo, Sofijos miesto, kur gyvena šimtai tūkstančių afrikiečių. Jis nebuvo vienintelis, numatęs šį miestą filmavimui. Ir Alan Paton su savo "Cry, the Beloved Country". Šis miestas nėra visiškai savarankiškas, bet, jei jis būtų savarankiškas laisvas, jis būtų pats didžiausias visame kontinente. Net didesnis už patį Johannesburgą, kuris dabar samdo si beveik visus Sofijos miesto gyventojus, paversdamas juos daržininkais, darbininkais, tarnaitėmis, kambarinėmis, kasyklų darbininkais ir t. t.

Tokie muzikaliai pačių gyvenimų pastatymai anuo metu buvo labai populiarūs Pietų Afrikoje. Vienas jų kaip "King Kong" tuo metu ilgą laiką buvo rodomas Johannesburgo scenoje; vėliau visa trupė iškeliavo Anglijon — Londoną ir net nutarė pasilikti ten, negrįžti savo gimtojo Afrikon. Tuo buvo sukelta savotiška sensacija. "King Kong" pastatymo neprofesionalų sąstato "žvaigždė" buvo Miriam Makeba, kuri paviliojo savo sąstatą ir Rogosin.

Tačiau pats filmas nėra muzikalus. Net filmo antraštė buvo laikoma paslapy. Faktinai "Come Back, Africa" yra pavadinimas himno, giedamo uždrautojo afrikiečių nacionalistų kongreso.

Filme visiškai neminimi vardai neprofesionalų aktorijų iš baimės, kad jie nesusilauktų kokio nors keršto savajame krašte.

Filme vaizduojamas herojus Zachariah vienos afrikiečių tau-

telės sūnus, pasirašęs kontraktą dirbti Johannesburgo aukso kasyklose. Mieste jis susiduria su Pietų Afrikos nesuskaitoma galybe istatymų, varžančių afrikiečių kiekvieną pajudėjimą bei betkokį veikimą. Jis turi turėti leidimą dirbti, leidimą gyventi tam tikroje vietoje, leidimą aplankyti savo žmoną, leidimą būti baltųjų kvartale sutemus ir t. t. Dar to neužtenka. Jis patiria, kad yra visados įtariamas. Baltųjų jis nuolat šaukiamas "vaikine" (boy) o jie patys tuo tarpu rodo susierzinimą, jei jis nesikreipia į juos įprastiniu "pone" ar net "viešpatie" (master). Pamažu, bet veržlia galia auga jojo nepasitenkinimas, kai jis atleidžiamas be jokios priežasties nuo visos serijos įvairiausių darbų: mechaniko, namų tarno, paprasto darbininko ir t. t.

Rogosin, atvežęs filmą Londoną, įvedė dialogą. Filmo turinys nepasizymi sudėtingumu, o jau pačios intrigos kaip ir nėra. Technškai galima rasti priekabių. Matosi, kad filmas buvo sukurtas kaip muzikalus, o vėliau perdirtas su dialogu, kuris ne visados puikiai atitinka, o vietomis ir sunkiai suprantamas.

Tačiau, atsižvelgiant į sukimo aplinkybes, visumoje gaunasi labai įdomus juodosios Afrikos paveikslas.

St. S.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Vincas Mykolaitis Putinas mirė susitaikęs su Bažnyčia. Šiuo klausimu "Lietuvių Dienų" birž. mėn. numeris, straipsnyje "Gelmų ir viršūnių poetas", rašoma:

"Ilgą Vatikano susirinkimo pasekoje kunigų vedybų klausimas gerokai sušvelnėjo (Vokietijoje jau prieš tai eilei senyvių kunigų, perėjusių iš liuteronų į katalikų tikėjimą, tarp jų ir J. W. Goethės proanūkil, buvo leista gyventi santuokoje). 1966 metų rudenį prel. X. Y. suteikė V. V. Mykolaičiui su E. Kvedaraite, su kuria jis civiliai susituokęs gyveno nuo 1935 metų, moterystės sakramentą. Apaštališkasis Sostas suteikė galią vysk. N. N. nuimti Mykolaičiui ekskomuniką. Visa atliktai slaptai. Abu šį įvykį pergyveno džiugiai. Šis žmogaus grįžimas į Bažnyčią Putino puikiai pavaizduotas Bacho fugoje: "... Ir sunkios blakstienos sudrėko / Ne skausmo, — paguodos verksmu... / Ir veizūnūrimas / ir aukštį, / Ir rūpestis veide atlyžo. / I gotikos rūšių šventovė / Dievas grįžo!"

Turiningame "L. D." numeryje yra itin gausu medžiagos apie Putiną bei kitomis mūsų kultūrinėmis temomis.

ST. ZABRODSKAS MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išdirpa reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ir remontavimui.

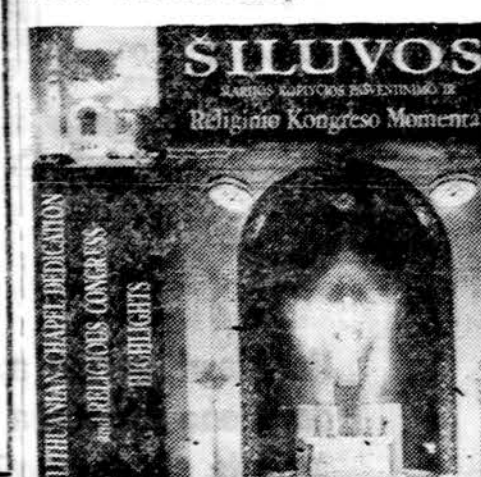
Visas darbas yra garantuotas ir apdraustas.

2040 West 52nd Street

Telef. — PR 8-7887

CHICAGO, ILLINOIS 60609

PATYS ĮSIGYKITE IR KITIEMS PASIŲKITE SILUVOS MARIJOS ŠVENTINIMO ir RELIGINIO KONGRESO WASHINGTONO MUZIKOS PLOKSTELĘ

PASIKLAUSYKITE ISTORINIŲ ĮVYKIŲ

J. Naujailio Mišų, Dainavos ansamblio giedamų šventovėje,

Br. Budriūno giesmės "Sveika, Marija", atliekamos sol. A. Pavašario,

J. Starkos kompozicijos "Tušti paliktieji namai", įdainuotos sol. R. Mastienės.

Br. Markaičio "Nenuženk nuo akmenų o Marija" giesmės, atliktos sol. Pr. Bickienės.

T. Brazio dainos "O toli, toli", sudainuotos New Yorko Lietuvių vyrų choro, ir giesmių, giedamų tūkstantinės minios.

Plokštelės kaina \$5.00; ji gaunama pas lietuvių plokštelių platintojus arba pas leidėją: Siluva Record, 110 W. Lafayette Ave., Baltimore, Md. 21217.

• Kun. J. Zvirblio (Grand Rapids) knyga "Esu keleivis" surinkta M. Morkūno spaustuveje. Išeis iš spaudos rugpj. pabaigoje.

• Nauja laida šv. Pranciškaus Saleziečio knygos "Filoteja", lietuviškame vertime pavadinta "Išganymo kelias", baigiama spausdinti "Drauge". Naują laidą paruošė kun. dr. K. Matulaitis, MIC.

• Renė Rasos (slapyvardis) burtinis romanas spausdinamas

"Drauge" Pasirodys rudenį. Leidžia Liet. knygos klubas. Siužetas — tremtinių šeimos gyvenimas Amerikoje ir jų prisiminimai apie Lietuvą.

• "Skautų stovyklų vakarai" išleista iš spaudos už poros savaitėjų. Surinko s. A. Saulaitis, S. J. Medžiaga skautų lauzams praversti: lauzo apeigos, trumpos nuotaininės dainos, šūktai, vaidinimėliai. Pirmas toks leidinys mūsų skautiškose literatūroje. Spausdina Vl. Vijeikis.

Cosmos Parcels Express Corp.

Affiliated with Podarogifts, Inc.

PRIMA Sovietų Sąjungoje gyvenantiems giminėms užsakymus BUTŲ, o taip pat, Sovietų gamybos prekių: — AUTOMOBILIŲ, ŠALDYTUVŲ, TELEVIZIJOS APARATŲ, SKALBIAMŲ MAŠINŲ, PRODUKTŲ ir t. t.

INFORMACIJŲ IR NEMOKAMŲ KATALOGŲ GALITE GAUTI VYRIAUSIOJE ĮSTAIGOJE ARBA VISUOSE MŪSŲ SKYRIUOSE.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

45 W. 45th Street, New York, N. Y. 10036

Tel. — CI 5-7905

EXPO 67 NAKVYNES

Rezidenciniame Montreale rajone, prie Decarie Expressway 15 min nuo Expo, atskiri kambariai vieš. Expo svečiams rezervuotame bute. Kambaris vienam \$6, dvieji \$10 ir sekančiais asmenimis po \$2. Taip pat geros salygų norintiems patostogauti moderniame vasarnamyje Laurentian kalnuose.

P. Rudinskas, 2415 Park Row East, N.D.G., Montreal 28, Que., Canada, tel. 1-514-482-4094.

EXPO 67 PASUS IR BONŲ KNYGUTES

Montrealyje nusipirkite su žymia nuolaida darbo dienomis Montreale Lietuvių Kredito Unijai "Lito" o sekmadieniais po 10 val. pamaldų Aušros Vartų parap. spaudos kioske.

"Lito", Aušros Vartų parapijos ir kioskos adresas: 1465 De Seve St., Cote St. Paul, Montreal 20, Que.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribovskas Executive Secretary

4 3/4%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 2 Years
Dividends Paid
Quarterly or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9:30 Tues. Thurs. Fri. 9:30 Sat. 9:30 Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

LIETUVISKA VALGYKLA. GRAŽIAUSIAS LIETUVISKAS RESTORANAS, KURIAME GAMINAMI LIETUVISKI VALGIAI.

Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

LIETUVI, ATOSTOGAUK SMAGIAI!

Pigu. Švaru. Seimoms ir pavieniams. 200 pėdų nuo Atlanto. Atsilankę nesigailėsite.

Florida Surfside resortas, Pompano Beach, 710 South Ocean Blvd. (A-1-A).

Kviečia: sav. E. RUDAITIS ir K. JUSKENAS
Tel.: Chicago LA 3-9219, Florida: Area code 305-942-2400

METROPOLIS-RESTORANAS

6538 S. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL. — TEL. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šniukelis ir kt. didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškoji jaukių nuotakų galėtis praleisti laiką, skaniai pavaišinti ir atsigalvinti.

Atdara kasdien nuo 3 val. popiet iki vėlymos. Sešad. ir sekmad. nuo 12 val. iki vėlymos. Visi prašomi atsilankyti.

Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų maldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEEley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvrt. 9—9 val. antr. treč. ir sešadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

Gowns by Marsha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 South Morgan St. YA 7-5858

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKEVICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4%

Naujas ankštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAID. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaroma

PAPUOSKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPESIME PAGAMINTI PAVASARIO SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis ka'nomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's" ir "fiberglass"

PIRSKITE NEBRANGIAI IR GAUSITE DOVANĄ

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko nylons, taffeta, aksomo, ANGLISKŲ MEDŽIAGŲ palams ir kostiumams stuntinui artimesiems į Lietuvą ir tolimajai Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaroma.

Nemokama vieta mašinoms pasistatyti už kampo į šiaurę Jefferson Street — Cherna's aikštėje.

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti!

SIUVIMO MAŠINOS

BERNINA • NECCHI • ELNA • PFAFF • KENMORE (šveicarų, vokietų, italų, japonų, amerikiečių, kito). Taisome, parduodame ir nuomojame priemonis kainomis ir sąlygomis. Darbus greitai ir sąžiningai. Turime dalis, prietaisus pagal skoni kabinetus. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose. Parduodame ir taisome dulkių siurblius.

B & B SEWING MACHINE CO. 4214 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Tel. 927-0044; 927-0045. Vedėjas Arvydas M. Dikinis

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug atlaupysite perkdami šia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasimatus reikmenis. Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvrt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street Chicago, Illinois 60629 Tel. PR 6-8998

Mes mokame

4 3/4%

ant risų sutaupų

per annum

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Telephone CL 4-4470

Alė Jonikienė

Eskizas

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

— Dr. M. Gimbutienės studiotyros muziejus rengiasi tenai į „Ancient Symbolism in Lithuanian Folk Art“, paskelbta Amerikoje 1958 metais, 1967 metų birželio mėnesį tapo atpasakota ir Lietuvoje, Kultūros Baruose. Atpasakojimo autorius (J. Trinklūnas), pažymėjęs, kad dr. M. Gimbutienė — žymi mokslininkė, gyvenanti JAV, knygos turinį atpasakojia, kaip „vieną iš jodo mesniųjų bandymų atskleisti seniausius lietuvių liaudies meno simbolių prasmes“. Atpasakojimas pailiustruotas penkiais iš knygos perimtais piešiniais.

— Maskva šiemet su lenininėmis premijomis nuo lietuvių nusisuko. Teko pasitenkinti tik vietinėmis, vadinamomis respublikinėmis premijomis. Mažiausia en tuizmo literatūru slouksniuose su kėlė premija už „geriausią romaną“, kuri paskirta eks-ekskavistui, neva suliteratūrintų memuarų užrašinėtojai A. Gudaičiui - Guzevičiui. Žinoma, šiais revoliucijos garbinimo metais nieko kita rašytojai negalėjo ir tikėtis. Kompartija ir šiuo būdu parodė, ko jai iš rašytojų reikia...

Dailės srityje apdovanojimas teko i politinius dignitorius tik dabar iškiliusiam grafikui J. Kuzminskui, už estampus dainų mo tyvais (kuriuos, Japonijoje parodytus, supainiojo su rusiškų pasakų iliustracijomis).

Filmų režisierius R. Vabalas ir aktorius V. Blėdis apdovanoji už „Laiptus i dangų“, dail. Juozas Balčikonis už kilmis, kompozitorius S. Vainiūnas už kvintetą, kuris buvo atliktas ir Montrealyje. Šios dvi pastarosios premijos vertinamos kaip nuosekliosios ir labiausiai pelnytos.

Už mokslinius darbus premijuoti tarp matomos prof. V. Ruokio, agr. P. Vasiūnauko, agr. V. Vazalinsko ir prof. B. Abraičio pavardės. (Elta)

— Liškavos vienuolyno bažnyčia yra pripažinta saugotina, kaip istorinis architektūrinis paminklas. O vienuolyno požemiuose dedama Liškavos vidurinės mok. renkamoji etnografinė-istorinė medžiaga. Alytaus kraš-

IS A. A. PROF. JURSKIO DIENORASČIO

(Atkelta iš 2 psl.)

Čiaš čulptukais siurbiasi i žmogaus kūną ir dvasią. Alkis, šaltis, skurdas vargina žmoniją. Nu sivylinas, neapykanta, kerštas, pavydas, gėdumas, nepasitikėjimas artimu nuodėmingai iškraipo žmonių galvoseną bei mintį... Anksčiau ar vėliau pikto vaisiai bus susverti, žmonija atsipeikės ir pamatys jų baurumą... Dieve, palaimink mus ir leisk mums antrus metus beklajojant išvysti laisvą Tėvynę!

1946 m. vasario 16 d. šiaip rašo: „Tėvyne, Nepriklausoma Lietuva!... Palikau aš Tave žaidose ir baimėje. Tu likai nusiaubta, išgrobta... Tu nukankinta ir

vasarodavo. Viloje įrengtas T. Manno memorialinis muziejelis (nuotraukos, raštų leidiniai, vokietiški, lietuviški ir kitomis kalbomis) ir skaitykla. Išorinė namo išvaizda atnaujinant išlaikyta, kokia buvo prieš 34 metus.

— Vilniuje išleista A. Sabaliausko knyga vardu „Žodžiai atgyja“ (203 psl., 12,000 egz.), kurioje surinkti duomenys apie 19-tojo amžiaus lietuviško žodžio tyrimo tykus, lyginamosios-istorinės kalbotyros mokslininkus. Rinkinyje kalbama apie keliasdešimt lietuvių, rusų, latvių, vokiečių, lenkų, čekų, suomių, prancūzų, šveicarų bei danų kalbininkų, prisidėjusių prie lietuvių kalbos studijų. (ELTA)

You'll leave your heart at the **DIAMOND HEAD** RESTAURANT AND LOUNGE

Karta įžengus vidun, įsų širdys nuskradins jus i niekad nepamirštamą tropikinį Pietų Pacifiko grožį. Pasidžiunkite pukiems tropikiniais ar amerikoniškais kulinarijos gaminiams, atvėdinti patarnavimu ir elegantišku patogumu.

SOTČS UŽKANDŽIAI

Sam Mitchell Hostess

ON SOUTHWEST HWY. JUST WEST OF THE HENRIE, 70th STREET INTERSECTION

Private Rooms for Group Parties and Couples

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsistųti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

PASKOLOS

perkant namus daromos ilgiems terminams ir prieinamais nuosimėjais mėnesiniais išsimokėjimais.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

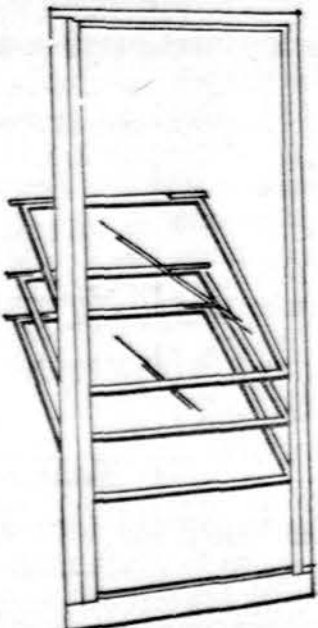
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

sensational savings on MALCO MARK IX ALUMINUM COMBINATION WINDOW!

\$12.95

- Fine triple-channel tilt combination!
- Butt corner design!
- Stainless steel tension pins!
- Schlegel weather-strip inserts!
- Interlocking check rails on sash and screen!

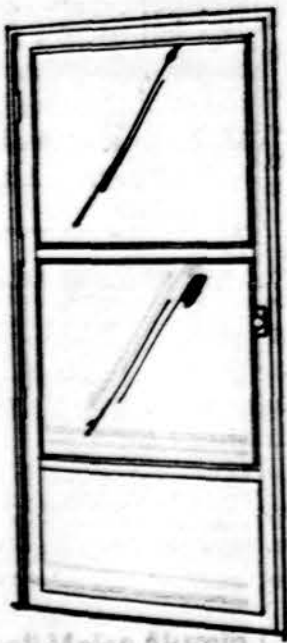

Great buys now on all Malco Aluminum Combination Doors and Windows!

sensational savings on MALCO MAJESTIC PRE-HUNG DOORS!

\$29.95

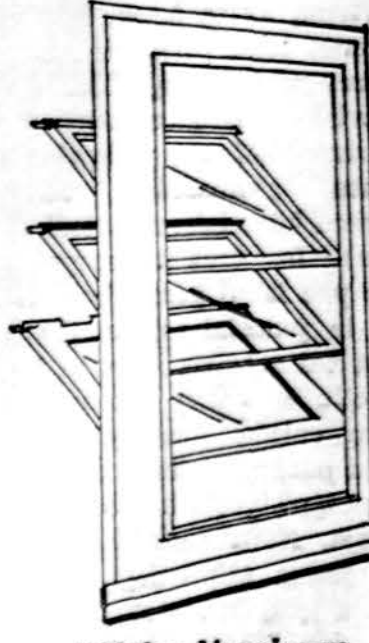
- Install-it-yourself in 20 minutes... with only a screwdriver!
- 4 Malco Magic Floating Hinges... prevent sagging!
- Drain cap header!
- Internal expander with rain sweep!
- Rust-proof chrome-plated latch!
- Weatherstripped Z-bars!
- FREE OFFER... all-aluminum, easily adjustable door closer with any pre-hung door!

Great buys now on all Malco Aluminum Combination Doors and Windows!

sensational savings on MALCO SUPREME ALUMINUM COMBINATION WINDOW!

- Special triple-channel tilt unit!
- Unsurpassed beauty and quality!
- Available in 12 Decorator colors!
- Hollow core construction of master frame!
- Stainless Steel Tension pins!
- Schlegel weather-strip inserts!
- Interlocking check rails on sash and screen!

Great buys now on all Malco Aluminum Combination Doors and Windows!

TVOROS • DURYS • LANGAI STOGELIAI • PATIO

TVOROS: įvairiausio aluminiaus, plastikos, geležies ir raudonmedžio. DURYS ir LANGAI įvairių metalų ir įvairių spalvų. Stogeliai, PATIO, NAMŲ APKALIMAI (Sidings), plastikos, nylono ir aluminiaus.

KOSTAS BUTKUS

Telefonuokite PROspect 8-2781 rytais ir vakarais; LUDlow 5-6291 bet kuriuo laiku.

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, šventių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET

Tel. PROspect 8-0833 PROspect 8-0834

EUDEIKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Koplyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741 - 2

4330 - 34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS

2533 West 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero

Tel. GR 6-2345 - 8
Tel. TO 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PIRKITE DABAR YIESIOG NUO MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Tel. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME

Sigmund J. Sutkus

7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL., Tel. — 636-2320

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skvriumi.

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

Mergaitės vienuolyno užuovėjoj

Iš pasikalbėjimo su Sesele M. Jurgita

Anais senais gerai laikais, kai dar Klaipėdos kraštas neįėjo Hitlerio pado, Pagėgių miestely, kurį literatūroje įamžino mūsų jaunasis poetas Algimantas Mackus, pasirinkdamas slapyvardžiu savo gimtinę, gimnazijoje mokytojo Ona Lichtenšteinaitė. Garsėjo ji netik kaip gabi anglų ir vokiečių kalbos dėstytoja, bet ir nepaprastu savo rimtumu, o dėl savo nuostabaus paprastumo ir pedagogiško mokytojo priedo prie savo auklėtinių bei susigyvenimo su jais, ji buvo ne tik mokinė mylima, bet ir jų tėvų garbinama. Šias eilutes rašančiai viešinti namuose, parvažiuavus iš Kauno universiteto, teko daug girdėti apie minimos mokytojos populiarumą, nes ji buvo jaunesnių jos dviejų brolių mokytoja.

Pasaulis yra labai mažas. Ir atsitiko taip, kad jauniausias brolis vedė O. Lichtenšteinaitės (tada jau Saulaitienės) auklėtinę iš Augsburgio gimnazijos. Ir daug gražių valandų teko praleisti besiklausant apie mylimos auklėtos pamokymus, patarimus jaunoms mergaitėms, apie gyvenimo draugo pasirinkimą iš skautų tarpo, nes jie ir gyvenime bei šeimoje labai paslaugūs ir pan. Teko ir pabūdėti prie dviejų vaikų. O tokioje idealioje šeimoje, persisunkusioje dvasiniu patarimu, skautiškų idėjų įgyvendinimu kiekviename žingsny, ir vaikai ne eiliniai. Abu pasirodė tikram krikščioniškam gyvenimui: sūnus Antanas — jėzuitas, dukrelė Marija — Putnamo seselė M. Jurgita.

Ir kai Danutė Lipčiūtė-Augienė pakvietė sykį pietų, paminėdama, kad bus ir seselė Jurgita, taip norėjosi pažinti iš arčiau, kurią tik scenoje iš tolo teko regėti, kai šioji jaunoji poetė skaitė savo kūrybą seselių parengime Chicagoje.

Vidutinio ūgio, saulės spindulių sveikai nuglamonėtu veidu, atvirumu spindinčiom akim, naujai pakeistu tamsiai mėlynu abitu su balta apykakle, atrodė lyg gimnazistukė. Ji ne tik patraukia prie savęs, bet ir jauti, kad tiesiog pamilsti ir lyg, rodos, amžiais ją būtų pažinojusi.

Seselė Jurgita atvyko Chicago aplankyti mergaites — Putnamo seselių bendrabučio auklėtinės. Jų yra 30, dauguma čikagiešės, gal pusė, jei nedaugiau. Seselė Jurgita yra bendrabučio vedėja.

Besišnekančios, teko aplinkiniams keliais sužinoti apie gyvenimą bendrabutyje, nes seselė, kuklumo

vedina, nesileidžia į oficialų interviu.

—Kokios šeimos ir kodėl apsisprendžia siųsti savo dukteris į bendrabutį?

— Dažniausiai šeimos, gyvenančios toliau nuo lietuvių ar lietuvių centrų. Kitos gi norinčios, kad mergaitės bendrautų su

Seselė M. Jurgita
Nuotr. G. Kijausko, S.J.

savo amžiaus jaunimu. Būna ir, kad siunčiamos mergaitės dėl šeimyninių problemų ar norint atitraukti nuo netinkamų draugų. Pasitaiko, kad ir dvasiniais sumetimais — apsaugoti nuo vieno ar kito nukrypimo. Bendrabutyje yra dienotvarkė ir aiškūs uždaviniai. Priimant mergaites, žiūrima rekomendacijų, pažymių bei asmeniškai susipažįstant.

— Ar mergaitės laikomos griežtoje drausmėje, ar uždaromos vienuolyno, ar sukuriamas namų aplinka?

— Praktikoje patirta ir stengiamasi laikytis namų aplinkos atmosferos. Tai geriausias būdas. Aišku, pralekia keletas mėnesių, kol sukuriamas namų aplinka. Ko griežtai reikalaujame, tai teisingumo, atvirumo, nuoširdumo, patarnavimo, atsivėlgimo kitų atžvilgiu bei kitų moteriškų ypatybių, reikalingų šeimai. Kai pajuntama, kad mergaitė išmoktina, ją į gyvenimo tiesų — duodama daugiau laisvės. Esminis dalykas, kai pasitikima — daugiau laisvės, kai ne — prilaikoma.

— Kaip sekasi tai įgyvendinti? — Pasitaiko, kad atsiranda mergaitė, kurios negali ar nenori

išjungti ir išvažiuoja. Visados begalo gaila, jei taip atsitinka. Taip norime visa širdimi padėti. Ačiū Dievui, tai tik mažuma.

— Ko mokoma?

— Mergaitės mokosi amerikiečių katalikiškoje mergaičių mokykloje, o pas mus (Putnamo seselės), bendrabutyje, dėstoma lietuvių kalba bei literatūra, tautiniai šokiai, dainavimas chore ir rankdarbiai. Yra organizacijos: skautų ir ateitininkų. Duodame premijas už pažangą. Lietuvių kalb. bei literatūros pažymiai priskaitomi kaip svetimų kalba (mokykloje), o premijos duodamos pas mus. Šiemet gavo premijas: Joana Kuraitė (iš Kanados), Teresė Slotkutė (iš Kolumbijos), Rita Razgaitytė (iš Toronto, Kanados), Jonė Šaltanytė (Montrealio, Kanadoje, gimusi lietuvaite). Taipgi gavo Liolita Burokaitė (iš Anglijos) už lietuviškų knygų skaitymą (perskaitė 13 knygų) ir pagyrimą Rūta Augiūtė (iš Chicago) — perskaičiusi dviem knygoms mažiau.

Teko paklausti nuomonės apie bendrabutį ir čia pat esančių dviejų auklėtinių: Rūtos Augiūtės ir Dalios Bičiūnaitės. I klausimą, ar patinka, abi spontaniškai duetu atsiliepė: „Labai!“

— Kodėl ir kas patinka?

— Gyvename, kaip viena šeima. Išmokstam nuo kitų mergaičių apie žmones kaip juos pažinti. Kol užaugsim, susipažinsim su įvairiais charakteriais. Viena už kitą esam atsakingos ir gyvenam pagal lietuviškus papročius. Turim parengimus, dainuojame lietuviškas dainas ir t. t.

Abi jaunosios pareiškė pageidavimą, kad būtų daug idomiau, jei dažniau kviestų svečių iš kitur į parengimus. Atvyksta berniukai iš Šv. Antano berniukų mokyklos (pranciškonų) į šokių, iš Bostono, New Yorko, Worcesterio, Hartfordo, New Haven ir kitur. Tačiau ne tie patys atvyksta. Kad būtų dažniau — būtų idomiau.

Kita proga teko paklausti kitos Putnamo Seselių auklėtinės — Rožytės Rudytės, čia gimusios lietuvaite, ar patinka bendrabutyje. Su didžiausiu entuziazmu pasisakė laukianti, kada vėl grįžianti atgal — taip patinka.

Ir kai iš Sono teko stebėti seselę Jurgitą, draugiškai besišnekančią su jaunosiomis mergaitėmis, galima buvo pajusti, kad ši jaunuotė pedagogė visa siela supranta savo auklėtines, lyg ji būtų viena jų. O jos žodis, protingi atsakymai, bei lengvas bet kokiu problemų išsprendimas plaukė lyg iš šimtametės moters patyrimo. Jaunoje sieloje pynėsi gili dvasia su stipriu protu. Ji ir auklėtoja, ir spaudos bendradarbė ir poetė.

Augių pastogėje tą dieną buvo išskirtina šventė. Ant stalo gulėjo 3 pirmieji egzempliorai dail. Pauliaus Augiaus monografijos — penkerių metų intensyvaus, kruopštaus, netgi pedantiško darbo monumentalinio leidinio. Tai leidėjos Danutės Augienės paminklas savo mylimam vyrui, kurio amžiai nepajėgė ištrinti nuo žemės paviršiaus.

APELSIŲ SKILTELES

Apelsiną išskaldyti skiltelemis. St. S.

JUDESIO IR RITMO BANGOMIS

Pirmą kartą š. m. liepos 28 d. man teko pamatyti Brigitos Lenz pasirodymą Lietuviškojo televizijoj. Brigita Lenz pademonstravo Medau mokyklos ritminės gimnastikos sistemą (dviem kūriniais: su sviediniu ir ratu). Jos gražiai naujausios kūnas yra labai gerai išmankštintas ir judesiai tobulai išbaigti. Visa tai suteikia žiūrovui kūno, judesio ir ritmo visumos estetišką vaizdą. Jinai yra ne tik gerai paruošta ritminės gimnastikos išpildytoja bet ir gera mokytoja. Nėra nuostabu kad tokia jauna stipri jėga buvo išrinkta grupės atstovauti Medau mokyklą Montrealio 67 expo.

Panelė Lenz pradžiugino mus savo pasirodymu. Šios srities atstovai Amerikoje reti, o tuo labiau mūsų televizijoje. Itin smagu ją turėti mūsų tarpe, žinant, kad jos mamytė Salė Skrinkaitė, dukterė P. Petronėlės Skrinkienės, buvo Kėdainių gimn.

nazijos mergaičių gimnastikos mokytoja, kuri taip pat buvo lankiusi Medau mokyklą ir dėčiusi mankštą su įrankiais ir Danutės Nasvytės Ritminės gimnastikos ir Išraiškos šoko studijoje, Kaune.

Labai malonu, kad Lietuvių televizija nepraleido progos supažindinti mus su ta reta tolima viešnia. Kartu noriu apgailestauti, kad taip trumpai ją matėme, nes jos paskutinis kūrinys buvo nutrauktas, neužbaigtas. Vietinio pikniko filmo tąsa būtų verčiau kitą savaitę pasidžiaugę.

Aldona Valešaitė

Per sijoną į politiką

Tran Van Ly, vienas mažiausiai žinomų 11 kandidatų į prezidentus Pietų Vietname rugsėjo 3 d. rinkimuose, pranešė, kad, jei jis bus išrinktas, jis uždraus „minkštinę“ (itin trumpą) sijoną nešioti

Skani sriuba senelių namuose Thompson, Conn. Nuotr. V. Maželis

Sekmadienio popietei...

STEFANIJA STASIENĖ

Gyvenimo aplinka veikia ne tik mūsų jaunuosius, bet ir į mūsų pačius. Mes ne nepajuntame kaip prarandame dalį savo papročių, išjungiam ir svetimą gyvenimo būdą ir vis mažiau laiko skiriam virtuvei bei maisto paruošimui. Juk esame įpratę savaitegaly prisiptinti įvairaus maisto, tarp kitko ir įvairių saldumynų, pyragų ir kitų, sakyčiau, komercinių skanėstų. Žinoma, tie dalykai šiame krašte pigūs ir juos pirkdami sušauptume daug laiko. Tačiau, dažnai nekreipiame visiškai dėmesio į jų vertę, skonių bei nądą mūsų organizmui. Daugelis gal esame ir gero skonio nustoję ir visiškai nerandame skirtumo tarp šių komercinių pigių gaminių ir namuose iškeptų. Gal vis dėl to vertėtų čia mintį persvarstyti ir mūsų svečius, užuot vaišinant komerciniais „keikais“, nors ir retkarčiais pasiūlyti ką nors skirtingo, sveiko, pačios šeimnininkės pagaminto. Šia proga norėčiau pasiūlyti, kad ir šiuos gaminius, kurie šeimnininkei daug vargo nesudarytų pagaminti, bet tiktu puikiai sekmadienio popietei ir gal svečius net užimponuotų.

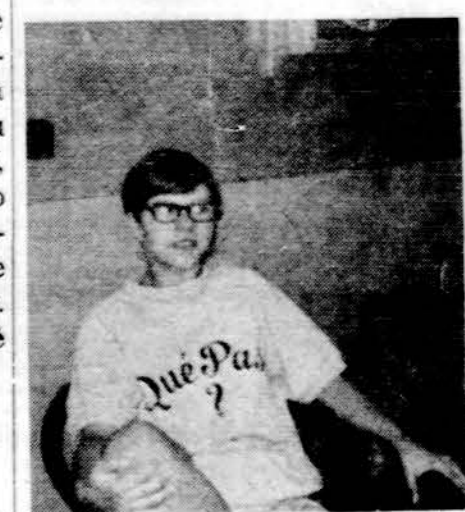
Apelsinų skilteles. Apelsiną išskaldyti skiltelemis. Kiekvieną skiltele truputį pavolioti į cukraus pudrą.

Tai tik legenda—ne naujoji tiesa!

O nuogoji tiesa apie tituluotą anglų damą — Lady Godiva yra, kad ji nejojo be drabužių Coventry miesto gatvėmis, tvirtina laikraštininkės, besirušdomos švesti jos 900-tą mirties sukaktą. Joan Lancaster, miesto archyvistė, ir Hilda Davidson buvo prašytos Coventry miesto tarybos parašyti knygą minimos sukakties progai.

J. Lancaster tvirtina, kad tai negalėję įvykti. Lady Godiva galėjo joti vargšės (elgetos) rūbais ant nepabaltoto arklio, bet jo kiu būdu ne visiškai plika. Juk tai įvyko 11-tame šimtmetyje!

Ji tvirtina išstudijavusi seno-

Rožytė Rudytė, Marijos ir inž. Antano Rudžių dukterė, Putnamo seselių auklėtinė, vasaros atostogas leidžia namuose Chicagoje, o čia ji plaukia savo tėvų jachta Michigano ežere.

Nuotr. St. S.

MERGAITĖS SKATINAMOS GERIAU PASIRUOŠTI GYVENIMAN

Beveik milijonas mergaičių šiame krašte dabar gavo aukštesnių mokyklų diplomus. Nors daugelis jų eis į kolegijas ar kitas mokyklas, tačiau daugumai baigimo iškilnių ceremonijos atžymės jų formalus lavinimo pasiekimas.

Argi lavinimasis čia turėtų sustoti? Mergaitės, kur ir kaip tik įmanoma, turėtų siekti tolimesnio lavinimosi. Tai joms padės susirasti geresnį darbą ir uždarbi. Net ir nutraukusi darbą, išteki mo i šeimos auginimo atvejų, mergaitė-motė vis dar turės daugiau galimybių, kai sulauks 40 metų amžiaus, panaudoti savo išmoktus jaunystėje amatus ir gauti geresnį darbą.

JAV-ų Darbo departamento moterų įstaiga nurodo, kad mergaitės su aukštesnės mokyklos diplomais turės daugiau lavintis, negu tai darydavo praityje.

„Ateinąs dešimtmetis bus liudininku daugelio naujų techninių išvystymo ir perveizavimo se nų techninių, besikeičiančių technologijoms ir moksliniams prietaikymams įstaigose, laboratorijose ir fabrikuose“, sako ši įstaiga.

Darbai, kurie daugiausia plis (profesiniai, techniniai, įstaigų, pardavimo ir specialūs) yra tie, kurie paprastai reikalauja nemažai formalus pasirušimo.

Viena iš idomiausių galimybių mergaitėms, galvojančioms apie įstaigos darbą, yra vartojimas naujų elektroninių skaičiavimo mašinų ir panašių įtaisų. Tokių prietaisų gamintojai dideliuose miestuose turi treniravimo centrus. Mokyklos yra dar viena galimybė treniravimuisi. Vis didėjantis universitetų ir kolegijų skaičius, ypač dvimetės kolegijos, turi pagrindinius kursus apie elektroninius davinis. Be to, yra specialios komercinės mokyklos, teikiančios lavinimą prieš pradedant darbą. Jose yra dėstoma prastai vakarais, bet ir dienos metu galima kursams lankyti.

Toms, kurios turi palinkimą į techninį darbą, yra vis didėjančių galimybių pasidaryti industrinių laboratorijų techninėmis, chemikų padėjėjomis ir analistėmis. Tokiems darbam paruošimui galima paprastai gauti technikos institutuose ir koleg. jauniesiems, tačiau kai kurios mergaitės galėjo pradėti lavintis aukštesnės technikos mokyklose, ar net korespondencijos kursų keliu mechanikų piešinių pagal-

ba ar išspausdintų brošiūrų skaitymo pagalba.

Grožio kultūra ir komerciniai menas moterims yra patrauklūs dalykai. Jų galima išmokyti mokyklose. Yra daug privačių mokyklų ir viešų profesinio paruošimo mokyklų, duodančių formalią lavinimą kosmetologijoje. Kai kuriose valstybėse padėjėjų lavinimas darbe grožio salonuose yra priimtas, kaip lygiagretus formalus kursas. Visos valstybės, išskyrus tik dvi, reikalauja iš grožio specialistų, kad jie išlaikytų aprobuotus egzaminus, ir tik tada teikia šio darbo licenciją.

Komercinio meno kursai yra duodami privačių mokyklų ir in situacijų bei kai kurių profesinio lavinimo aukštesnių mokyklų. Prieš priimant studentus, jie yra paprastai prašomi pademonstruoti savo meniškus sugebėjimus. Yra dar madų kūrimo kursai privačiose mokyklose ir kai kuriose aukštesnės mokyklose. Sveikatos darbas moterims visada patiko. Jau nuo senų laikų buvo ir yra formalių lavinimo kursų tokioms sveikatos darbuotojoms, kaip gailestingoms seserims, dantų higienistėms ir rentgeno techninėms. Be to, yra naujų galimybių mergaitėms pasidaryti gailestingoms seserimis ir darbuotojoms mediciniškoje laboratorijoje. Licencijuotos praktiškos seserys šiandien turi lankyti kursus, kurie tęsiasi nuo 9 ligi 18 mėnesių. Viešos valdinės mokyklos teikia maždaug pusę lavinimo programų, kita pusė yra teikiama ligoninių, sveikatos agentūrų, kolegijų ir universitetų ar bendruomeninių organizacijų.

A. C.

Danutė Lipčiūtė-Augienė įteikia tik ką naujai išleistą dail. Pauliaus Augiaus monografiją kun. dr. J. Prunskiui.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

— Aldona Prapuolenytė ir Lucija Eitmanavičiūtė gavo magistrų laipsnį. A. Prapuolenytė, gabi pianistė, energingai reikšėsi vienuomeninėje veikloje, ypač sekmingai pirmininkaudama Putnamo seselių rėmėjų Cicero skyriui. Abi naujosios magistrės aktyviai įsijungusios Putnamo seselių rėmėjų veikloje.

— Elena Grigalaukaitė — Dovilienė išskrido rugpjūčio 3 d. su savo jaunesniu sūnumi Henriku keletai savaitė į Europą. Per eilais metais ji atostogavo Europoje su savo vyresniu sūnumi, kuris buvo kariuomenėje Vokietijoje. E. Dovilienė žada aplankyti Paryžių, Munchenę, senoviškas pilies, Augsburgą, kur gimė Henrikas ir lygiai 12 rugpjūčio atšvės savo 20-tąjį gimtadienį, Zuerichą, Romą, Neapolį, Caprį ir per Lisaboną grįš atgal Chicago.

Naujasis sumuštinis

Moterys, ar girdėjote apie naują Nasserio sumuštinių? Ogi, pusė lietuvių ir pusė viščiuko.

Bakteriologijos studijos Paryžiuje

Pasteur institutas Paryžiuje ruošia studijų pagilimo kursus bakteriologijos ir imunologijos srityje. Prasidės spalio mėn. 10 d. t. e. i. k. i. l. e. p. o. s. 13 d. (1968 m.). Stipendijos ir kelionės išlaidos yra apmokamos. Norintieji vyktyti prašymus siunčia Direction de l'Institut Pasteur, 28, rue du Docteur-Roux, Paris 15, France.

Danutė Augienė, naujoji Putnamo seselių rėmėjų Chicago skyriaus pirmininkė, su savo vaikais prie a. v. vyro dail. Pauliaus portreto. Kairėje dukrelė Rūta. Putnamo seselių auklėtinė ir sūnus Džiugas. Tik ką gavęs bakalaurato laipsnį ir jau sukūręs gražią lietuvišką šeimą ir augina sūnų.

Nuotr. St. S.